

Handwritten signature and date: 13/10/95

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ
ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΡΑΠΕΖΩΝ**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘ.: ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : ΚΟΡΟΜΠΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ

ΜΑΪΟΣ 1995

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3238
----------------------	------

1.1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τα χρηματοδοτικά ιδρύματα είναι επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοδοτικές υπηρεσίες στην οικονομία. Το ενεργητικό τους είναι σχεδόν αποκλειστικά χρηματοδοτικής μορφής και έτσι διαχωρίζονται από τις άλλες μονάδες.

Η ικανότητά τους να λειτουργούν αποτελεσματικά και σε αρμονία με τους γενικούς οικονομικούς στόχους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Ο ρόλος τους αναφέρεται στην κάλυψη των αναγκών των δανειστών και των δανειζομένων στην οικονομία.

Η παρουσία τους καθιστά δυνατή τη συσσώρευση κεφαλαίων και την ανάπτυξη της οικονομίας σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με την περίπτωση της εμπράγματης οικονομίας, η της οικονομίας που χρησιμοποιείται το χρήμα για της συναλλαγές αλλά λείπουν τα χρηματοδοτικά ιδρύματα.

Αυτό επιτυγχάνεται αφού η διαμεσολάβησή τους στη διαδικασία αποταμίευσης-επένδυσης διευκολύνει το διαχωρισμό των αποταμιευτικών από τις επενδυτικές αποφάσεις, το διαχωρισμό της ιδιοκτησίας από τη διαχείριση, ενώ ενθαρρύνουν την αποταμίευση και την επένδυση, με αποτέλεσμα οι ρυθμοί αύξησης στις τελευταίες να είναι μεγαλύτεροι από αυτούς στην περίπτωση όπου απουσιάζουν τα χρηματοδοτικά ιδρύματα.

Τα περισσότερα χρηματοδοτικά ιδρύματα αποκτούν το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων τους από τις μονάδες εντάσεως καταθέσεων, τα οποία στη συνέχεια διοχετεύουν στις μονάδες εντάσεως χορηγήσεων.

Ετσι το κυριότερο πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπίσουν αναφέρεται στην πληρωμή επαρκώς υψηλής απόδοσης προς τις μονάδες εντάσεως καταθέσεων για να ελκύονται κεφάλαια και στην επιβάρυνση με επαρκώς χαμηλή τις των κεφαλαίων που διατίθενται στις χορηγήσεις, για την προσέλκυση φερέγγυων πελατών προς χρηματοδότηση.

Ταυτόχρονα το ίδρυμα πρέπει να διαμορφώνει ικανοποιητική διαφορά ανάμεσα στο επιτόκιο καταθέσεων που πληρώνει και στο επιτόκιο χορηγήσεων που εισπράττει για να εξασφαλίσει επαρκή κέρδη για τους μετόχους του.

Το ίδρυμα θα πρέπει να προσδιορίζει ορισμένους στόχους, τους σημαντικότερους από τους οποίους αναφέρονται στη διάρθρωση εκείνη του ενεργητικού και του παθητικού που θα εξασφαλίσει την άριστη απόδοση της επιχείρησης (διαχείριση ενεργητικού-παθητικού).

Η πιο πάνω απόφαση καθώς και άλλες αποφάσεις που αφορούν την διαχείριση του ιδρύματος, βασίζονται στην υπόθεση ότι ο πρωταρχικός στόχος του ιδρύματος ταυτίζεται με την υπόθεση ότι ο πρωταρχικός στόχος του ιδρύματος αναφέρεται στη μεγιστοποίηση του κέρδους της επιχείρησης.

Η μεγιστοποίηση αυτή είναι συνεπής με την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, ενώ επιπρόσθετα οι αποφάσεις του ιδρύματος λαμβάνουν υπόψη τους διάφορους κανονισμούς που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες νομισματικές αρχές με στόχο την προστασία των συναλλασσομένων.

Για τη λήψη ορθών και συνεπών επιχειρηματικών αποφάσεων ή διοίκηση της τράπεζας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη συνδυασμένη επίδραση όλων των μεταβλητών που επηρεάζουν την κερδοφορία της επιχείρησης.

Ανάλογα με τη μορφή που λαμβάνει το ενεργητικό και το παθητικό του ιδρύματος, δημιουργούνται διάφορες εναλλακτικές περιπτώσεις από τις οποίες θα πρέπει η διοίκηση να επιλέξει το άριστο με στόχο τη μεγιστοποίηση του κέρδους.

Η πρακτική της λήψης αποφάσεων απαιτεί έμφαση σε ορισμένες επιλεγμένες μεταβλητές για τις καθημερινές ενέργειες της τραπεζικής διαχείρισης.

Κυρίως αναφέρονται στη διαχείριση της διαφοράς ανάμεσα στην απόδοση του ενεργητικού και το κόστος του παθητικού, στον έλεγχο των λειτουργικών εξόδων, στη διαχείριση του κεφαλαίου.

Η επάρκεια του στόχου της μεγιστοποίησης του κέρδους ή περιγραφή της συμπεριφοράς των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων έχει αμφισβητηθεί, ενώ έχουν προταθεί και άλλοι στόχοι, όπως η μεγιστοποίηση των πωλήσεων του ιδρύματος. Ωστόσο, οι περισσότεροι προαναφερθέντες εναλλακτικοί στόχοι δεν διαφοροποιούν ουσιαστικά τα πρότυπα συμπεριφοράς των τραπεζών.

Η μέθοδος του γραμμικού προγραμματισμού φαίνεται αρκετά αποτελεσματική για την επίτευξη της γενικής διαχείρισης ενός χρηματοδοτικού ιδρύματος.

Ταυτόχρονα είναι ελκυστική για την ευκολία που παρέχει στους υπολογισμούς. Στο μοντέλο αυτό μπορούν να συμπεριληφθούν οι διάφοροι περιορισμοί που επιβάλλονται τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό (στόχοι διοίκησης) στη σύνθεση του χαρτοφυλακίου του ιδρύματος.

Το ενεργητικό και το παθητικό των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων αποτελείται από διάφορα στοιχεία.

Υπάρχουν διάφορα είδη χρηματοδοτικών προϊόντων και πολλοί τρόποι ταξινόμησής τους. Ακόμα υπάρχουν συγκεκριμένοι τρόποι εκτίμησης της απόδοσης για καθένα από αυτά, οι οποίοι ωστόσο περιέχουν διάφορες αδυναμίες, οι κυριότερες από τις οποίες αναφέρονται στην ορθή εκτίμηση του κινδύνου.

Οι αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου πρέπει να βασίζονται στο πώς θα περιορίσουν τον κίνδυνο και πως θα επηρεάσουν την απόδοση του συνόλου του χαρτοφυλακίου του ιδρύματος-υποχρεώσεων απαιτήσεις.

Με βάση την υπόθεση ότι ο επενδυτής αποστρέφεται τον κίνδυνο, είναι δυνατό να αναπτυχθεί ένα μοντέλο για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου του ιδρύματος που να αντανakλά τους επιθυμητούς συνδυασμούς ανάμεσα στην απόδοση και τον κίνδυνο.

1.2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Η οικονομική των τραπεζικών επιχειρήσεων έχει ως αντικείμενο έρευνας τα προβλήματα των τραπεζών, τόσο αυτά που αφορούν την εσωεπιχειρηματική δραστηριότητα δηλαδή την εκμετάλλευση όσο και αυτά που αφορούν την προς τα έξω δράση τους.

Η οικονομική των τραπεζικών επιχειρήσεων ονομάζεται και τραπεζική οικονομική.

Κατά την ελληνική νομοθεσία <<Τράπεζα είναι οι επιχειρήσεις οι οποίες ανεξάρτητα άλλου σκοπού τους, δέχονται κατά επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων οι άλλων αξιών. Οι τράπεζες μπορούν να συσταθούν και να λειτουργούν μόνο με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας >>. (άρθρο 11)

Πρωταρχικό ζήτημα είναι ο τρόπος εισροής των καταθέσεων, αφού αυτός επιδρά και επί του χρόνου παραμονής τους στην τράπεζα.

Για κατανόηση του πόσο στενός είναι ο σχεδιασμός των δύο αυτών μεταβλητών παρέχεται το σχεδιάγραμμα (1).

Από πλευράς λειτουργικής υποδιαίρεσης το θεμελιακό αντικείμενο της τραπεζικής εκμετάλλευσης είναι οι καταθέσεις.

Σχεδιάγραμμα 1

Από ιδιωτικο-οικονομικής πλευράς οι καταθέσεις διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες με βάση το κριτήριο:

(A) του χρόνου

σε απρόθεσμες	σε προθεσμιακές
(α) όψης	(α) βραχυπρόθεσμες
(β) ταμειυτηρίου	(β) μεσοπρόθεσμες
	(γ) μακροπρόθεσμες

(B) της προέλευσης

εσωτερικού	εξωτερικού
(α) σε εθνικό νόμισμα	(α) σε εθνικό νόμισμα
(β) σε συνάλλαγμα	(β) σε συνάλλαγμα

(α) Από πρόσκαιρα διαθέσιμα για την διενέργεια πληρωμών

(β) Από διαθέσιμα, λόγω μη σύμπτωσης εσόδου και εξόδου

(γ) Από διαθέσιμα, λόγω μη πρόσφορης τοποθέτησης

(δ) Από διαθέσιμα, για δημιουργία κεφαλαίου

2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Τράπεζα είναι οποιοσδήποτε οικονομικός οργανισμός διενεργεί εμπόριο χρηματικών κεφαλαίων και μεσολαβεί γενικότερα σε χρηματοπιστωτικές συναλλαγές.

Συνήθως εργασίες των τραπεζών ως εκ του προαναφερθέντος ορισμού είναι:

- Η πιστοδότηση εμπόρων, βιοτεχνών και βιομηχάνων για κεφάλαια κίνησης
- Η παροχή χρήματος ή άλλων μέσων πληρωμής προς τους ιδιώτες
- Η φύλαξη του χρήματος ή των μέσων πληρωμής του τα οποία επειδή δε χρησιμοποιούν οι ιδιώτες, τα εμπιστεύονται προς φύλαξη σε τράπεζα.
- Η διενέργεια εισπράξεων ή πληρωμών για λογαριασμό τρίτων.
- Η αγορά και η επαναπώληση, είτε νομισμάτων χρυσών και αργυρών, είτε συναλλαγματικών και
- σε διαταγή, χρεογράφων του δημοσίου, μετοχών βιομηχανικών εταιριών.

Αυστηρή διάκριση των τραπεζικών εργασιών κατά κατηγορίες προσκρούει στο ότι οι τραπεζικές εργασίες κατά κανόνα δεν ενεργούν ορισμένο μόνο είδος πράξεων- εργασιών από τις ανωτέρω.

Συνηθέστερα οι τραπεζικές εργασίες διακρίνονται με βάση τις λειτουργίες που είναι τεσσάρων ειδών:

- α) Παθητικές, αυτές με τις οποίες περιέχονται στις τράπεζες το χρήμα.
- β) Ενεργητικές, αυτές με τις οποίες επενδύεται το χρήμα.
- γ) Βοηθητικές, κατά τις οποίες οι τράπεζες εργάζονται επί προμήθεια για λογαριασμό πελατών τους.
- δ) Κερδοσκοπικές, όπως αγοραπωλησίες συναλλάγματος.

Με βάση τις παθητικές λειτουργίες οι τράπεζες διακρίνονται σε:

- 1) Εκδοτικές (Κεντρικές Τράπεζες).
- 2) Τράπεζες καταθέσεων.
- 3) Τράπεζες που εκδίδουν ομολογίες.
- 4) Ειδικές κατά κλάδους τράπεζες όπως <βιομηχανικές>, <εμπορικές>, <ναυτιλιακές> κ.ο.κ, με τις οποίες αναπτύσσονται οι διάφοροι πλουτοπαραγωγικοί κλάδοι της εθνικής οικονομίας.
- 5) Τέλος υπάρχουν τράπεζες που λειτουργούν ως συμψηφιστικά γραφεία, (clearing houses).

Σε σχέση προς τις ενεργητικές λειτουργίες, οι τράπεζες διακρίνονται σε:

- α) Προεξοφλητικές, και τέτοιες είναι οι κατ' εξοχή προεξοφλούσες γραμμάτια και συναλλαγματικές.
- β) Τράπεζες που δανείζουν επ' ενεχύρω.
- γ) Τράπεζες υποθηκών.
- δ) Τράπεζες κινητής πίστης, και τέτοιες είναι όσες έχουν ως κύρια εργασία την έκδοση και τοποθέτηση δανείων του κράτους και άλλων προσώπων, δημοσίου δικαίου και κρατικών εταιριών, τη διενέργεια μετατροπής δανείων, την ίδρυση ανωνύμων εταιριών χάρη αναπτυξιακών σκοπών.

Πολλές φορές η ίδρυση τραπεζών σκοπό έχει την εξυπηρέτηση ορισμένων τάξεων, η την προώθηση ορισμένου κλάδου επιχειρήσεων. Από την άποψη αυτή οι τράπεζες διακρίνονται σε:

- 1) Αγροτικές.
- 2) Επαγγελματικής πίστης.
- 3) Ενεχυροδανειστικές.
- 4) Βιοτεχνικές, που δανείζουν βιοτέχνες ή μικρούς επιχειρηματίες.
- 5) Ναυτικές ή και ναυτιλιακές καλούμενες, που δανείζουν σε πλοιοκτήτες ή εφοπλιστές.
- 6) Κτηματικές, που παρέχουν δάνεια με υποθήκη ακίνητα εντός πόλεων. Στη χώρα μας ειδικά η Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος ανήκει στην κατηγορία αυτή.
- 7) Συνεταιριστικές.

Με κριτήριο τη γεωγραφική έκταση των εργασιών τους, οι τράπεζες διακρίνονται σε τυπικές, εθνικές και διεθνείς. Το κριτήριο αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τις ομοσπονδιακής δομής χώρες όπως οι ΗΠΑ, ή Γερμανία ή Ελβετία κ.α.

Ανάλογα με το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς διακρίνονται σε δημόσιες όταν ιδιοκτήτης τους είναι το Δημόσιο, και σε ιδιωτικές όταν ιδρυτής τους είναι πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

2.1 Η ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΚΑΙ Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Η ισορροπία των τραπεζών συνίσταται στην μακροπρόθεσμα φερεγγυότητά τους, ενώ η ρευστότητα των τραπεζών την σε δεδομένη στιγμή φερεγγυότητά τους.

Η ισορροπία μιας τράπεζας αποκαλείται "ισχύς", συνιστά δε θεμελιώδη αρχή της.

Η ισχύς μιας τράπεζας μετριέται από μια σειρά σχέσεων μεταξύ

- α) του ποσού των ιδίων μέσων (κεφαλαίων και αποθεματικών).
- β) Των ποσών των ξένων αυτής μέσων (καταθέσεων ομολογιών κλπ).

Στις τράπεζες υπάρχει μια ιδανική κατάσταση ισορροπίας, που συνίσταται κατά πρώτο λόγο, στον τρόπο με τον οποίο έχουν επενδυθεί τα κεφάλαια της τράπεζας, κατά δεύτερο δε λόγο στις χρονολογίες ή προθεσμίες ωρίμανσης, οι οποίες διέπουν τα ποσά του ενεργητικού και του παθητικού αντίστοιχα.

Αυτή είναι η πρώτη συνθήκη ισορροπίας (ευστάθειας).

Δεύτερη συνθήκη ισορροπίας είναι ο βαθμός σταθερότητας της πελατείας. Βέβαια στα μεγάλα πιστωτικά ιδρύματα, των οποίων η πελατεία στρατολογείται από όλα τα κοινωνικά στρώματα και των οποίων οι εργασίες είναι πολλές και ποικίλες, έχει εφαρμογή ο νόμος των μεγάλων αριθμών.

Δηλαδή, ότι τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη μια κατηγορία πελατών επικαλύπτονται από εκείνα των λοιπών κατηγοριών.

Για τον υπολογισμό του βαθμού σταθερότητας της πελατείας, η τράπεζα χρειάζεται να τηρεί πίνακα (στατιστικές), που να εμφανίζουν την κατανομή της πελατείας κατά κλάδους δραστηριότητας καθώς και τη διεθνή κατανομή (κατά συνάλλαγμα χώρας).

Η αρχή της Ασφάλειας. Η αρχή αυτή ορίζει ότι οι τράπεζες οφείλουν να επιδιώκουν την κατανομή των πιστώσεων, που χορηγούνται από αυτές σε μεγαλύτερο αριθμό πιστούχων όσο και την προτίμηση χορήγησης μικρότερων ποσών σε περισσότερους πιστούχους αντί της χορήγησης μεγάλων ποσών σε λίγες μεγάλες επιχειρήσεις-πιστούχων, οπότε η κατάρρευση ενός από αυτούς είναι δυνατόν να συνεπιφέρει κλονισμό της πιστώτιδας τράπεζας.

Στις περισσότερες χώρες, όπως και σ' εμάς υπάρχουν νομοθετικές διατάξεις, που υποχρεώνει τις τράπεζες να τηρούν τους κανόνες της αρχής της ασφάλειας, ως προς το σημείο της κατανομής των κινδύνων.

Όσο επικίνδυνη είναι η μη-τήρηση της αρχής της ασφάλειας, τόσο επιζήμια είναι και η υπερβολή κατά τη εφαρμογή της.

Οι τρεις παραπάνω αρχές είναι θεμελιώδεις για τη λειτουργία οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού ιδρύματος.

2.2 ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ, ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ

Πιστωτική επιφάνεια είναι η ικανότητα ατόμου ή επιχείρησης να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, κατά το χρόνο της λήξης τους δίχως ρευστοποίηση οποιουδήποτε από τα περιουσιακά της στοιχεία, του πάγιου ενεργητικού της .

Μια τέτοια επιχείρηση λέμε παρομοίως ότι είναι, κατά συνέπεια, ότι έχει φερεγγυότητα.

Η πιστωτική επιφάνεια ποσοτικά είναι η διαφορά μεταξύ του συνόλου του ενεργητικού και του κυρίως παθητικού ή η διαφορά μεταξύ του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων μιας επιχείρησης.

Η ανάληψη κινδύνων υπήρξε πάντοτε ένα διακεκριμένο λειτουργικό χαρακτηριστικό της τραπεζικής (banking).

Διαχειριζόμενες τους ισολογισμούς τους οι τράπεζες πρέπει να επιτύχουν μια συνετή ισορροπία μεταξύ, αποδοτικότητας, ρευστότητας και πιστωτικής επιφάνειας ή επάρκεια κεφαλαίων όπως συχνά ονομάζεται.

Τα ίδια κεφάλαια μιας εμπορικής τράπεζας, όμως, κατά κανόνα αποτελούν αρκετά κάτω του 10% του συνόλου του ισολογισμού.

Αυτή η κατάσταση αποτελεί ένα λόγο, γιατί οι τράπεζες πρέπει να γνωρίζουν διαρκώς τους κινδύνους που διατρέχουν.

Η εκτίμηση της κεφαλαιακής επάρκειας έχει λάβει αυξανόμενη έμφαση ως ένα κεντρικό και περίπλοκο πρόβλημα στη τραπεζική διαχείριση τραπεζικών κινδύνων.

Μια αποδεκτή κατάσταση κεφαλαιακής επάρκειας ισοδυναμεί με το να μην εκτίθεται υπερβολικά μια τράπεζα σε κινδύνους.

Αυτό είναι έτσι επειδή ο πρωταρχικός ρόλος του λογαριασμού των ιδίων κεφαλαίων της τράπεζας είναι να ενεργεί ως ένα είδος <<απορροφητήρα>> κινδύνων.

Η κύρια λειτουργία του είναι να απορροφά απροσδόκητες και εξαιρετικές ζημιές που μπορεί να συμβούν.

Λειτουργικά το κεφάλαιο της τράπεζας μπορεί να θεωρηθεί ως ένα κεφάλαιο εσωτερικής ασφάλειας έναντι κάθε αβεβαιότητας.

Στις ΗΠΑ η επάρκεια κεφαλαίων και οι αρχές διαχείρισης των συναφών κινδύνων υπήρξαν τραπεζικά θέματα μεγάλης σπουδαιότητας από την εκτεταμένη κατάρρευση τραπεζών κατά τη διάρκεια της μεγάλης ύφεσης (ή το κραχ όπως συχνά λέγεται) και μετέπειτα.

Τα τελευταία χρόνια, συνεχώς αυξανόμενη είναι η προσοχή, που έχει συγκεντρωθεί στους κινδύνους τους οποίους αντιμετωπίζουν οι τραπεζικές επιχειρήσεις.

Τις δεκαετίες του 1960 και του 1970 οι μεγάλες εμπορικές τράπεζες εξελίχθηκαν γρήγορα σε είδος επιχειρήσεων, που <παράγουν> πολλά <προϊόντα> σε ανταπόκριση ενός διαρκώς αυξανόμενου ανταγωνισμού στον τότε διευρυνόμενο τραπεζικό κλάδο.

Νέες σφαίρες τραπεζικής δραστηριότητας εξέθεταν τις τράπεζες σε νέους κινδύνους για τους οποίους δεν είχαν καμιά προηγούμενη εμπειρία.

Πληθωρισμός, υψηλά και άστατα επιτόκια, ύφεση, και ένα πλήθος τραπεζικών προβλημάτων, καθώς και η <<καθίζηση> ήταν ανάμεσα στις πιέσεις που αύξησαν την επικινδυνότητα του περιβάλλοντος των τραπεζών.

Καθώς μπήκε η δεκαετία του 1970 οι κεφαλαιαγορές και τα χρηματιστήρια εισήλθαν σε μια περίοδο επίσης αυξανόμενης αβεβαιότητας και έντασης.

Πολλές από τις παραδοσιακές πρακτικές της τραπεζικής διοίκησης, αποδείχτηκαν ανεπαρκείς σε αυτό το απαιτητικό και εχθρικό περιβάλλον λειτουργίας.

Η τραπεζική κινήθηκε σε ένα παραδοσιακά ευνοϊκό και σταθερό περιβάλλον λειτουργίας σ' ένα περιβάλλον αυξανόμενων προκλήσεων και αβεβαιότητας.

Σ' όλη αυτή την περίοδο (1960-1980), τα παραδοσιακά μέτρα μέτρησης της τραπεζικής ασφάλειας, έδειξαν πτωτικές τάσεις.

Ενα πρωταρχικό μέλημα τώρα είναι πώς η διοίκηση και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να εκτιμήσουν την επικινδυνότητα ή σύνεση στις αποφάσεις μιας τράπεζας, στο τρέχον πιο ασταθές και πιο πολύπλοκο περιβάλλον.

Προκειμένου να γίνει κάτι τέτοιο αναπτύχθηκαν νέες τεχνικές και νέες μορφές ανάλυσης της τραπεζικής λογιστικής της χρηματοδότησης, και της οργανωτικής δομής των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Στις ανεπτυγμένες χώρες λειτουργούν οργανισμοί που έχουν ως κύριο μέλημά τους την τραπεζική έρευνα, σε αντίθεση με την Ελλάδα, στην οποία δεν έχει δημιουργηθεί τέτοιος φορέας με συνέπεια όλες τις δυσάρεστες συνέπειες.

2.3 ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Η ρευστότητα είναι ένα μέγεθος που εμφανίζει τρεις διαβαθμίσεις. Έτσι διακρίνουμε ρευστότητα 1ου, 2ου, 3ου, βαθμού .

Πρώτου βαθμού ρευστότητα συνιστούν τα μετρητά οι καταθέσεις όψης, οι επιταγές, τα προεξοφλητικά γραμμάτια οι βραχυχρόνιες απαιτήσεις κατά πελατών, τα ρευστοποιήσιμα χρεόγραφα κλπ.

Δεύτερου βαθμού ρευστότητα συνιστούν συνήθως τα ανωτέρω στα οποία προστίθενται για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και τα αποθέματα υλικών, ημικατεργασμένων και ετοιμών προϊόντων.

Τρίτου βαθμού ρευστότητα συνιστούν τα προηγούμενα μαζί με τα υπόλοιπα ενεργητικά κονδύλια δυσχερούς ρευστοποίησης.

Πάντα τα προηγούμενα σε σχέση προς τα βραχύχρονα χρέη μας δίνουν αντίστοιχους αριθμοδείκτες.

Η ρευστότητα των τραπεζών δεν είναι μόνο έννοια στενά ταμιακή όπως συνήθως ανάγεται στις λοιπές επιχειρήσεις αλλά ευρύτερη, ή οποία εκφράζει τη σχέση μεταξύ της σύνθεσης του συνόλου των κεφαλαίων, που βρίσκονται στη διάθεση της τράπεζας αφενός και, της σύνθεσης από άποψη ασφάλειας και χρόνου λήξης των τοποθετήσεων της αφετέρου.

Για την εξασφάλιση της υπό στενή έννοια ρευστότητας των τραπεζικών ιδρυμάτων έχει θεσπιστεί νομοθετικά, σε όλες σχεδόν τις χώρες ελάχιστο όριο κεφαλαίου των τραπεζών, σε πολλές δε περιπτώσεις, επιβάλλεται επιπλέον και η τήρηση σταθερής σχέσης μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών και των εκ καταθετών υποχρεώσεων τους.

Είναι χαρακτηριστικό της μεγάλης σημασίας η οποία διεθνώς αποδίδεται στην κεφαλαιακή συγκρότηση των τραπεζών, ότι είναι υποχρεωτική μια κατ' ελάχιστο σχέση, κεφαλαίων προς καταθέσεις, η οποία κυμαίνεται μεταξύ 5% και 10%.

Τούτο έχει καθιερωθεί νομοθετικός και σε χώρες με υψηλή τραπεζική παράδοση και ανεπτυγμένο τραπεζικό σύστημα.

Αλλά και σε χώρες στις οποίες δεν καθορίζεται νομοθετικά η ως άνω σχέση, οι τράπεζες τηρούν οικειοθελώς σχέση ιδίων κεφαλαίων προς καταθέσεις, σε επίπεδα πολλές φορές υψηλότερα εκείνων τα οποία έχουν επιβληθεί νομοθετικά.

Οι τράπεζες όμως αν και δεν είχαν από το νόμο καμία υποχρέωση, διατηρούσαν οικειοθελώς κατά την προπολεμική περίοδο σχέση ιδίων κεφαλαίων προς καταθέσεις αντίστοιχη προς αυτή που ίσχυε διεθνώς.

Κατά τη διάρκεια όμως του τελευταίου πολέμου μειώθηκαν αισθητά τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών.

Αυτό σε συνδυασμό με την ταχύτατη αύξηση των καταθέσεων μετά την αποκατάσταση της νομισματικής σταθερότητας, ιδιαίτερα μετά το 1956, είχε ως συνέπεια τη μείωση της σχέσης των ιδίων κεφαλαίων προς τις καταθέσεις 5% περίπου για το σύνολο των εμπορικών τραπεζών, για ορισμένες δε από αυτές και κάτω από το ανωτέρω ποσοστό, με τάση περαιτέρω μείωσης λόγω της συνεχούς αύξησης των καταθέσεων.

2.3.1 Πως και γιατί πρέπει να καθορίζεται ο δείκτης ρευστότητας.

Για την κατάρτιση ενός πραγματικά χρήσιμου δείκτη ρευστότητας πρέπει να πληρούνται ορισμένοι όροι, ιδίως δε να έχουν υιοθετηθεί λογιστικά σχέδια, που με επαρκή αριθμό λογαριασμών και καθορισμένο περιεχόμενο, ώστε να επιτυγχάνεται η επιθυμητή ανάλυση των μεγεθών κατά τρόπο ομοιόμορφα ακριβή.

Ο έλεγχος της τραπεζικής δραστηριότητας ανταποκρίνεται στην ανάγκη της προστασίας όχι μόνο του γενικού συμφέροντος αλλά και του συμφέροντος του κάθε πιστωτικού ιδρύματος .

Η αρμοδιότητα καθορισμού του <<γενικού συμφέροντος>> ανήκει στις νομισματικές αρχές και σε ειδικούς κρατικούς οργανισμούς που έχουν και την υποχρέωση να ετοιμάσουν ή να επιβλέψουν τους μηχανισμούς ελέγχου.

Η εξυπηρέτηση του <<γενικού συμφέροντος>> αποσκοπεί στα ακόλουθα:

- α) Την προστασία των καταθετών.
- β) Την επιθυμητή από την κυβέρνηση των πιστώσεων.
- γ) Τον ανταγωνισμό.
- δ) Τις επιθυμητές μεταβολές της νομισματικής μάζας.

Οι οποιοδήποτε έλεγχοι τραπεζών επικεντρώνονται σε δύο σημεία που είναι άμεσα συνδεδεμένα.

- α) Την εξέταση της φερεγγυότητάς τους, άρα και της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων τους.
- β) Την εξέταση της ρευστότητάς τους.

2.3.2 Κατηγορίες ρευστότητας

Τη ρευστότητα τη διακρίνουμε σε στατική και δυναμική , για τον προσδιορισμό της ρευστότητας λαμβάνονται τα στοιχεία, όπως ακριβώς εμφανίζονται στον ισολογισμό. Πρόκειται περί ενός εξωτερικού προσδιορισμού ρευστότητας μη πραγματικού, γιατί αγνοείται ο βαθμός ρευστοποίησης των στοιχείων του ενεργητικού.

Η στατική ρευστότητα ενδιαφέρει τους μετόχους τους πιστωτές, τις τράπεζες τους χρηματιστηριακούς κύκλους.

Η δυναμική ρευστότητα χρησιμοποιείται για τις ανάγκες της επιχειρήσεως και εξάγεται από εσωλογιστικά δεδομένα. Για να έχουμε πάντως μια πραγματική ρευστότητα απαιτείται μια προηγούμενη ταξινόμηση της περιουσίας κατά βαθμούς ρευστότητας και των υποχρεώσεων της κατά βαθμούς ληκτότητας. Η διάταξη αυτή των περιουσιακών μέσων διευκολύνει τον υπολογισμό της ρευστότητας.

2.3.3 Παράγοντες που επηρεάζουν τη ρευστότητα των τραπεζών

Η ρευστότητα των τραπεζών εξαρτάται εξίσου από

- α) Τη σύνθεση της δραστηριότητας που αναπτύσσει η τράπεζα.
- β) Τη σύνθεση του παθητικού και το βαθμό απαιτητότητας των στοιχείων του.
- γ) Την κατάσταση της οικονομικής συγκυρίας.

Η διατήρηση υψηλότερης σχετικά ρευστότητας αφορά κύρια τις τράπεζες καταθέσεων (εμπορικές) οι οποίες δέχονται καταθέσεις όψεως και ταμειωτηρίου και κατά συνέπεια το μεγαλύτερο μέρος του παθητικού τους αποτελεί υποχρέωση του κειμένου σε άμεση απαίτηση εξόφλησης.

Για την εκδοτική Τράπεζα ως ρευστά διαθέσιμα δε θεωρούνται τα ίδια τραπεζογραμμάτια της αλλά πρώτιστα τα διαθέσιμά της σε χρυσό και εξωτερικό συνάλλαγμα και δεύτερο σε λόγο και άλλα στοιχεία του ενεργητικού γρήγορη ρευστοποίηση με απορρόφηση τραπεζογραμμάτων.

Έτσι το πρόβλημα της ρευστότητας έχει άλλη μορφή και μεταπίπτει σε πρόβλημα μετατρεψιμότητας.

Η ευχέρεια της ρευστοποίησης ενός περιουσιακού στοιχείου συνίσταται, είτε στην αυτορευστοποίηση του στοιχείου δηλαδή την κανονική και απρόσκοπτη με τη λέξη της απαίτησης είσπραξη, είτε στη γρήγορη και χωρίς πραγματοποίηση ζημίας από την τράπεζα μεταβίβαση του περιουσιακού στοιχείου σε τρίτο, έναντι μετρητών.

Η διαχείριση του παθητικού συνίσταται στη συνεχή και μεθοδική παρακολούθηση της διάρθρωσης των διαφόρων κατηγοριών υποχρεώσεων από άποψη προθεσμιών λήξης γι ανάλογη διαμόρφωση των ομάδων χορηγήσεων του ενεργητικού και εξασφάλιση της απαραίτητης ομαλής και κατά τον ίδιο ρυθμό αυτορευστοποίησης των τελευταίων.

Τυχόν αυξημένη ζήτηση μετρητών από τους καταθέτες πρέπει να είναι σε θέση η τράπεζα να την αντιμετωπίσει ευχερώς είτε με τις καταθέσεις ασφαλείας σε άλλες τράπεζες, είτε με αναπροεξόφληση γραμματίων είτε με εκποίηση του χαρτοφυλακίου.

Το πρόβλημα της τραπεζικής ρευστότητας αποτελεί ένα από τα βασικότερα της Τραπεζικής Οικονομικής και στην ουσία είναι ένα πρόβλημα ισορροπίας χρόνου και ποσών μεταξύ των στοιχείων των δύο πλευρών του ισολογισμού.

Η ικανότητα της τραπεζικής επιχείρησης και ανταποκρίνεται σε ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της προσδίδεται με τη σύγκριση των απαιτητών ή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τα διαθέσιμα μέσα πληρωμής τους.

Το ιδιάζον πρόβλημα της τραπεζικής ρευστότητας είναι η ικανότητα μιας τράπεζας να ανταποκρίνεται σε απαιτήσεις των καταθέσεων τους.

Αντίθετα οι άλλες επιχειρήσεις επιδιώκουν να έχουν ρευστότητα, που να καλύπτει το σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων οι τράπεζες επωφελούνται του γεγονότος ότι οι καταθέσεις σ' αυτές δεν είναι δυνατό να ζητηθούν όλες συγχρόνως και ακόμη ότι τα αναλαμβανόμενα από μερικούς καταθέτες σε κάποια χρονική περίοδο ποσά αντικαθίστανται σε έσοο περίμετρο με καταθέσεις άλλων προσώπων. Έτσι οι τράπεζες ενεργούν βασιζόμενες στο μέσο όρο των πιθανοτήτων.

Υποχρεώσεις της τράπεζας, απαιτητές ανά πάσα στιγμή θεωρούνται εκτός των καταθέσεων όψης τα αχρησιμοποίητα ποσά των πιστώσεων που χορηγούνται σε τρεχούμενο λογαριασμό το προϊόν των αξιών που θα εισπραχθούν για λογαριασμό τρίτων οι επιταγές και εντολές πληρωτέες οι καταθέσεις άλλων τραπεζών καθώς και τα σε μετρητά κατατιθέμενα περιθώρια εγγυήσεων για λογαριασμό τρίτων.

Οι υποχρεώσεις της τράπεζας μερικές μόνο εξαντικρύζονται με τα μετρητά, που βρίσκονται στο ταμείο της, μερικές δε και, μάλιστα σε ποσοστό που φθάνει μερικές φορές το 95% - με απαιτήσεις αυτής προς τους οφειλέτες της, ή με λοιπά ενεργητικά στοιχεία.

Αυτό βέβαια συμβαίνει με την προϋπόθεση ότι η οικονομική ζωή εξελίσσεται ομαλά και ότι κανένα φαινόμενο, κοινωνικό ή οικονομικό, δε θα μπορούσε να κλονίσει απότομα την εμπιστοσύνη του κοινού.

Όταν αξιάνεται λοιπόν, ο αριθμός αυτών που συναλλάσσουν με την τράπεζα, γίνεται μικρότερο το ποσό διαθέσιμων, που είναι αναγκαίο για την αντιμετώπιση των υποχρεώσεων της.

2.3.4 Η αποδοτικότητα στις τραπεζικές επιχειρήσεις

Η αποδοτικότητα των τραπεζικών επιχειρήσεων επηρεάζεται έντονα από τη διαφορά μεταξύ κόστους χρήματος, δηλ. του ύψους του επιτοκίου το οποίο καταβάλλεται στους καταθέτες και του εισπραττόμενου, με τη μορφή προσόδου της τράπεζας από τις διάφορες πιστοδοτούμενες επιχειρήσεις, τόκου.

Η συνολική αποδοτικότητα μιας τράπεζας επηρεάζεται από το ποσοστό των καταθέσεων της, το οποίο αυτή υποχρεούται, για τη διασφάλιση της ρευστότητάς της, να τηρεί σε αδράνεια με τη μορφή ταμειακών διαθεσίμων ή κατατεθειμένο στην κεντρική τράπεζα.

Υπάρχουν τρεις κύριοι λόγοι, γιατί οι τράπεζες χρειάζονται ένα επαρκές επίπεδο κερδών:

α) Για να παρέχουν μια ανάλογη απόδοση στους μετόχους.

β) Για να επιβεβαιώσουν στους μετόχους ότι η επιχείρηση είναι υγιής και ικανοποιητικά διαχειριζόμενη.

γ) Για να διατηρούν και να επεκτείνουν την κεφαλαιακή βάση της τράπεζας, έτσι ώστε να ικανοποιούν τα κριτήρια της στενότητας και ευστάθειας και να διευκολύνουν την ανάπτυξη της επιχείρησης.

Ιδιαίτερα σε περίοδο πληθωρισμού, η κεφαλαιακή βάση χρειάζεται να αυξάνει απλά και μόνο για να χρηματοδοτείται ένας σταθερός φυσικός όγκος εμπορίου του χρηματικού κεφαλαίου.

Για τον υπολογισμό της αποδοτικότητας οι σύγχρονες ευρωπαϊκές και αμερικανικές τράπεζες είναι σε θέση να γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας κάθε μορφής τραπεζικής εργασίας, ενώ η χώρα μας υστερεί σε αυτό τον τομέα σημαντικά.

Οι λεπτομερής σε κάθε χρονική στιγμή, υπολογισμός του λειτουργικού κόστους, κάθε είδους συναλλαγής, φαίνεται ότι αναβάλλεται σε μελλοντικές (ίσως του άμεσου μέλλοντος, αλλά πάντως όχι του παρόντος) στιγμές.

Υπολογισμός ή εφαρμογή κάποιου συστήματος αναλυτικής λογιστικής της εκμετάλλευσης τραπεζών και κοστολόγηση των τραπεζικών εργασιών.

Η αποδοτικότητα ορίζεται ως εκείνος ο δείκτης που εμφανίζει το βαθμό κερδοφόρας απασχόλησης των κεφαλαίων μιας επιχείρησης

Διακρίνεται σε αποδοτικότητα των ιδίων και σε αποδοτικότητα των ξένων κεφαλαίων, καθώς και σε συνολική αποδοτικότητα.

3.1 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ-ΕΟΚ

1) Όλες οι επιχειρήσεις χρειάζονται ένα ελάχιστο ποσόν κεφαλαίων αφ' ενός μεν ν' αρχίσουν τις λειτουργίες τους αφ' ετέρου δε να τις αρχίσουν ομαλά.

Εδώ θα εξεταστούν:

α) Το ζήτημα της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών.

β) Ο ρόλος των ιδίων κεφαλαίων για τις τράπεζες.

γ) Ο καθορισμός των συστατικών στοιχείων της καθαρής θέσης καθώς και η μέτρηση του καθενός στοιχείου.

δ) Πώς διαμορφώνεται μια κατάλληλη κεφαλαιακή πολιτική, όσον αφορά δηλαδή τα ίδια κεφάλαια της από μια τράπεζα.

ε) Οι επιπτώσεις στις ελληνικές τράπεζες από τις σχετικές οδηγίες της Ε.Κ. Ειδικότερα δε από την εφαρμογή ενός ομοιόμορφα υπολογιζόμενου δείκτη φερεγγυότητας ο οποίος είναι ενιαίος για όλα τα κράτη μέλη της Ε.Κ.

Η εξέταση των προαναφερθέντων ζητημάτων κάθε σύγχρονης τράπεζας γίνεται πιο δύσκολη από το γεγονός ότι όλες οι τράπεζες σήμερα έχουν συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις ενώ οι ίδιες να είναι θυγατρικές άλλων επιχειρήσεων.

Επομένως η εκτίμηση της κεφαλαιακής επάρκειας σε ενοποιημένη ιδιαίτερα τάση είναι μια αρκετά πολύπλοκη εργασία, που προϋποθέτει ιδιαίτερους λογιστικούς χειρισμούς.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενήνταετίας που είναι διαθέσιμες στατιστικές για τις ελληνικές τράπεζες, τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών της χώρας μας έχουν αυξηθεί με χαμηλότερους ρυθμούς από ότι το ενεργητικό τους και το κυρίως παθητικό τους. Έτσι το σχετικό ποσό των ιδίων κεφαλαίων βαίνει σταθερά μειούμενο. Το λογιστικό συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι, εάν το ίδιο κεφάλαιο ήταν μόλις μετά δυσκολίας επαρκές στο παρελθόν τότε είτε αυτό είναι λιγότερο επαρκές στο παρόν, είτε η σχετική ανάγκη για τα ίδια κεφάλαια έχει μειωθεί. Αφού η οικονομική αστάθεια έχει χαρακτηριστική συχνότητα στην ιστορία των τραπεζών σε αρκετές μάλιστα από τις μεταπολεμικές περιόδους θα ήταν δύσκολο να υποστηριχθεί ότι τα ίδια κεφάλαια των ελληνικών τραπεζών πλεονάζουν.

Κατά συνέπεια η μόνη λογική εξήγηση στην οποία μπορεί να βασισθεί κανείς είναι ότι η σχετική ανάγκη για ίδια τραπεζικά κεφάλαια έχει μειωθεί.

Σύμφωνα με εργασία του Δημ. Γαλάνη ⁽¹⁾ "κατά το 1938 η σχέση αυτή (ιδίων κεφαλαίων προς καταθέσεις) ανήρχετο δια το σύνολον των εμπορικών τραπεζών εις 11% δια την Εθνική Τράπεζαν, 11% δια την Τραπεζα Ελλάδος 8% και δια την Εμπορική Τράπεζα εις 22%".

Κατά την διάρκεια όμως του τελευταίου πολέμου, μειώθηκαν αισθητά τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών. Αυτό σε συνδυασμό με την ταχύτατη αύξηση των καταθέσεων μετά την αποκατάσταση της νομισματικής σταθερότητας μετά το 1956 είχε ως συνέπεια την μείωση της σχέσης ίδια κεφάλαια προς καταθέσεις, 5% περίπου για το σύνολο των εμπορικών τραπεζών και για ορισμένες από αυτές κάτω από αυτό το ποσοστό με μία σταθερά πτωτική τάση που οφείλονταν στην συνεχή αύξηση των καταθέσεων.

¹ Δημ. Γαλάνη (υποδιοικητού της Τραπ. της Ελλάδος) Αρχείο Μελετών και ομιλιών Β' Αθήναι 1962. σελ. 28

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για συγκρίσεις με τα ποσοστά που παραθέτει ο κ.Γαλάνης παρουσιάζουν οι σχέσεις όπως προέκυψαν από νεώτερους ισολογισμούς, όπου ο δείκτης αυτός (ίδια κεφ/καταθέσεις) είναι κατά πολύ χαμηλότερος.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1960 η καθαρή θέση των τραπεζών κατείχε γενικά το 10% τοι συνολικού Ενεργητικού με λίγες εξαιρέσεις. Η ανάπτυξη του Ενεργητικού από αυτήν την " χρυσή εποχή", (για τις τράπεζες) ξεπέρασε τόσο πολύ την ανάπτυξη του (ιδίου) κεφαλαίου ώστε αυτός ο αριθμοδείκτης κλειδί τώρα κυμαίνεται μεταξύ 4% και 8%, τούτου, εξαρτώμενου από το μέγεθος, και τοποθεσία και τον τόπο της τράπεζας. Ο πληθωρισμός, του οποίου τις επιπτώσεις έχουμε ήδη ανιχνεύσει με την δυσμενή σχέση μεταξύ της ανάπτυξης του ενεργητικού και τωνκαθεαυτό καταθέσεων, έχει παρόμοια επίδραση στις σχετικές τάσεις του ενεργητικού και του ίδιου κεφαλαίου.

Οι τράπεζες τυπικά κερδίζουν μεταξύ 12% και 15% επί της καθαρής θέσης, ένα ποσοστό κερδών που ο πληθωρισμός δεν το αυξάνει αυτόματα. Μετά την πληρωμή μερισμάτων στους μετόχους που γενικά ισούται προς το 35%-45% του καθαρού εισοδήματος είναι σαφές ότι η εσωτερική ανάπτυξη του ίδιου κεφαλαίου υπερβαίνει το 10% το χρόνο.

Η ανάπτυξη του ενεργητικού, εν τω μεταξύ, είναι διακεκριμένα ευαίσθητη στον πληθωρισμό, ισούται δε κατά μέσω όρο με 12%-15% για μετρίως αναπτυσσόμενες τράπεζες.

Για τη κατάρτιση ενός πραγματικά χρήσιμου δείκτη φερεγγυότητας πρέπει να πληρούνται ορισμένοι όροι, ιδίως δε να έχουν υιοθετηθεί λογιστικά σχέδια που να έχουν επαρκή αριθμό λογαριασμών με καθορισμένο περιεχόμενο ώστε να επιτυγχάνεται η επιθυμητή ανάλυση των μεγεθών κατά τρόπο ομοιόμορφα ακριβή.

Ο έλεγχος τραπεζικής δραστηριότητας ανταποκρίνεται στην ανάγκη της προστασίας όχι μόνο του γενικού συμφέροντος του κάθε πιστωτικού ιδρύματος. Η αρμοδιότητα του "γενικού συμφέροντος" ανήκει στις νομισματικές αρχές και σε ειδικούς κρατικούς οργανισμούς που έχουν και την υποχρέωση να ετοιμάσουν ή να επισπεύσουν τους μηχανισμούς ελέγχου.

Η εξυπηρέτηση του "γενικού συμφέροντος " αποσκοπεί στα ακόλουθα:

- α) Την προστασία των καταθετών.
- β) Την επιθυμητή από την κυβέρνηση κατανομή των πιστώσεων.
- γ) Τον ανταγωνισμό.
- δ) τις επιθυμητές μεταβολές της νομισματικής μάζας.

Οι οποιοδήποτε έλεγχοι τραπεζών επικεντρώνονται σε λίγα σημεία που είναι άμεσα συνδεδεμένα.

- α) Την εξέταση της φερεγγυότητας τους, άρα και της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων τους.
- β) Την εξέταση της ρευστοτητάς τους.

Τα δύο αυτά μεγέθη (φερεγγυότητα-ρευστότητα) αποτελούν όψεις του ίδιου νομίσματος αφού η ρευστότητα συνιστά τη σε δεδομένη στιγμή φερεγγυότητα των τραπεζών.

3.2 Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Τα ίδια κεφάλαια καλύπτουν κατ'αρχήν όλες τις δαπάνες για την ίδρυση και την οργάνωση της τράπεζας, με την γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της φάσης της ίδρυσης της τράπεζας, την απόκτηση της απαραίτητης υλικής υποδομής, την πρόσληψη και την εκπαίδευση των στελεχών και του λοιπού προσωπικού που απαιτεί η καλή λειτουργία της τράπεζας και της φάσης έναρξης λειτουργίας που αρχίζουν να πραγματοποιούνται κέρδη.

Αυτή η αρχική λειτουργία των ιδίων κεφαλαίων μπορεί να αντικατασταθεί με μια πρόσθετη καταβολή των μετόχων, κατά την εγγραφή τους στο μετοχικό κεφάλαιο, με τη μορφή δανείου που θα εξοφλείται βαθμιαία, με την κάλυψη των εν λόγω εξόδων ιδρύσεως και οργανώσεως από τα τρέχοντα έσοδα της τράπεζας.

Τα ίδια κεφάλαια συντελούν στην προστασία των καταθετών που δεν είναι ασφαλισμένοι και διαφυλάσσουν τις δυνατότητες για συνέχιση της δραστηριότητας της τράπεζας σε περίπτωση ζημιών (εκτός τέτοια από εκείνων που θα προέλθουν από μια γενική οικονομική κατάρρευση ή μια μαζική ανάληψη των καταθέσεων).

Επαρκή ίδια κεφάλαια εξασφαλίζουν ένα ρυθμό ανάπτυξης και ένα τρόπο λειτουργίας που να συμφωνεί με τα καθιερωμένα πρότυπα και το μέγεθος της τράπεζας καθώς και ως προς τον κλάδο των τραπεζών γενικότερα.

Προορισμός των ιδίων κεφαλαίων είναι, μεταξύ άλλων, η συγκρότηση της υλικοτεχνικής υποδομής της τράπεζας που περιλαμβάνει κυρίως τα εξής στοιχεία : ακίνητα, υλικά πολλαπλής φύσεως, και τεχνολογικής υποδομής, οχήματα κλπ.

Επικρατεί η άποψη ότι τα ίδια κεφάλαια πρέπει, κανονικά να υπερκαλύπτουν την αξία της υλικοτεχνικής υποδομής και των συμμετοχών που έχουν μόνιμο χαρακτήρα.

Δηλαδή Πάγιο Ενεργητικό < Ιδία Κεφάλαια ή συμβολικά $ΥΕ < IK(1.α) \Leftrightarrow IK - ΥΕ > 0$ (1.β) = Ελεύθερα (δία κεφάλαια $IK/ΥΕ > 1$

(1.γ). Το σχετικό πλεόνασμα αποκαλείται ελεύθερο (δίο κεφάλαιο και μπορεί να επενδύεται σε στοιχεία ενεργητικού με βραχυπρόθεσμη λήξη. Εφ'όσον υιοθετηθεί η άποψη αυτή ο αριθμοδείκτης "ελεύθερα ίδια κεφάλαια/βραχυπρόθεσμες στοιχεία του ενεργητικού" αποβαίνει ένας σημαντικός δείκτης χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Μια απόκλιση από την θεωρούμενη ως "ομαλή" σχέση αποτελεί ένδειξη μείωσης της προστασίας των καταθετών, σε περίπτωση που τα άλλα στοιχεία δεν παρουσιάζουν σχετικές μεταβολές.

3.3 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.

Οι αρχές ορισμένων χωρών έχουν υιοθετήσει ένα ευρύτατο ορισμό σχετικά με τη σύνθεση των ιδίων κεφαλαίων.

Στις Η.Π.Α οι νομισματικές αρχές περιλαμβάνουν στα ίδια κεφάλαια και ένα τμήμα (το ένα τρίτο) των δανείων που λέγονται "υποτεταγμένα" ή "εξαρτημένα" και αντιπροσωπεύουν μακροπρόθεσμες πιστώσεις τις οποίες έχει υποχρέωση να

εξοφλήσει η τράπεζα μόνον μετά από προηγούμενη εξόφληση των υποχρεώσεων της εκ καταθέσεων.

Ετσι τα δάνεια αυτά συντελούν στην διασφάλιση των καταθετών. Νομικά οι δανειστές της μορφής αυτής εξομοιώνονται με ετερρόρυθμους εταίρους της τράπεζας.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο η τράπεζα της Αγγλίας ορίζει ότι τα "εξαρτημένα" δάνεια πρέπει να έχουν προθεσμία λήξεως τουλάχιστον πέντε ετών. Οι τράπεζες παίρνουν "εξαρτημένα δάνεια" όταν δεν θέλουν ή δεν μπορούν να αυξήσουν το δικό τους κεφάλαιο σε κάποια περίπτωση ανάγκης και φυσικά προτιμούν το δανεισμό αυτού του είδους όταν κοστίζει λιγότερο από μία αύξηση ιδίων κεφαλαίων. Στο Ηνωμένο Βασίλειο το σύνολο των εν λόγω δανείων δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% των ιδίων κεφαλαίων και των αποθεματικών.

Τα λανθάνοντα αποθεματικά είναι ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της καθαρής θέσης των τραπεζών.

Πρόκειται για κονδύλια όπως ακριβώς τα συνήθη αποθεματικά, μόνο που δεν εμφανίζονται σαν τέτοια στον ισολογισμό. Χάριν μιας σκοπιμότητας τα λανθάνοντα αποθεματικά δεν πρέπει να εμφανίζονται σε λογαριασμούς που έχουν ουσιαστικά χαρακτήρα αποθεματικού, γιατί προέρχονται από παρακράτηση κερδών και φέρουν γενικό τίτλο όπως, π.χ. γενικά στοιχεία παθητικού.

Κάθε τράπεζα αποφεύγει την δημοσιότητα τέτοιων αποθεματικών προκειμένου να προφυλάσσεται από ορισμένες απαιτήσεις των μετόχων (για μέρισμα), του κράτους (για φόρους) και του κοινού (για παροχές) προκειμένου να καλύψει τυχόν μεγάλες απρόβλεπτες ζημιές. Με βάση αυτή τη συλλογιστική, όμως, και την παραπάνω πρακτική θα ήταν πολύ επικίνδυνο να θεωρηθούν όλα τα λανθάνοντα αποθεματικά ως ίδια κεφάλαια.

Γενικά αναγνωρίζονται ότι οι μεσαίου μεγέθους τράπεζες και οι ειδικευμένες σε ορισμένες εργασίες τράπεζες υπόκεινται σε εντονότερες-σε σύγκριση με τις μεγάλες τράπεζες που αναπτύσσουν ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων διακυμάνσεις κερδών τους.

Προκειμένου λοιπόν να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη του κοινού στις μικρές τράπεζες, ορισμένοι τραπεζικοί κύκλοι υποστηρίζουν ότι πρέπει να υπάρχει γι'αυτά τουλάχιστον τα τραπεζικά ιδρύματα η δυνατότητα να τηρούν λανθάνοντα αποθεματικά.

3.3 ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΡΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.

Το ζήτημα της κεφαλαιακής επάρκειας άρχισε να λαμβάνει και πάλι ιδιαίτερη προσοχή επειδή οι εμπορικές τράπεζες έχουν γίνει περισσότερο επιθετικές, δηλαδή πιο πολύ προσανατολισμένες στην ανάπτυξη επιχειρηματικών ιδρυμάτων και έχουν γίνει επίσης ιδρύματα με λιγότερη ρευστότητα σε σχέση με τις πολύπλοκες διεθνείς υποχρεώσεις τους.

Η παραδοσιακή λειτουργία του ίδιου κεφαλαίου μιας τράπεζας είναι να απορροφά μεσοβραχυπρόθεσμες ζημιές που προκαλούνται από γεγονότα τα οποία η αντίληψη των διοικητικών στελεχών λογικά δε θα μπορούσε να προβλέψει. Με άλλα λόγια είναι ένα περιθώριο ασφάλειας που θα επέτρεπε μια τράπεζα να συνεχίσει τις λειτουργίες της, χωρίς την απώλεια της συνέχειας των

εργασιών της τουλάχιστον για ένα διάστημα στο οποίο η τράπεζα θα ξανακαθιέρωνε τις λειτουργικές της δυνατότητες σε ομαλότητα.

Εάν ακολουθούνται πολιτικές ρευστότητας, τέτοιες ώστε οι τράπεζες να μην αναγκάζονται να ρευστοποιούν καλά αλλά όχι εύκολα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του ενεργητικού υπό πίεση και σε μη ευνοϊκούς για κάτι τέτοιο καιρούς, τότε οι προς κάλυψη κίνδυνοι είναι εκείνοι που δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν με αναλογίστηκες ή άλλες πιθανολογισμικές μεθόδους.

Μερικοί από αυτούς τους κινδύνους (όπως κατάχρηση από υπαλλήλους) της, για παράδειγμα) μπορούν να καλυφθούν με ασφάλιση.

Πολλές από τις "ζημιές" που υφίστανται οι τράπεζες μπορούν να προβλεφθούν, όπως οι περισσότερες ζημιές εκ' χορηγήσεων και, ακόμα, αυτές που σχετίζονται με βραχυχρόνιες κυμάνσεις στις επιχειρηματικές συνθήκες.

Ο τύπος των ζημιών για τις οποίες χρειάζεται κεφαλαιακή προστασία είναι αυτές που δεν μπορούν να προβλεφθούν:

απαλλοτρίωση περιουσίας της τράπεζας στο εξωτερικό χωρίς αποζημίωση, μη ασφαλιζόμενες καταστροφές στην περιοχή που μια τράπεζα λειτουργεί καθώς και υστερήσεις στην κρίση των διοικητικών στελεχών της τράπεζας.

Μια τράπεζα χρειάζεται ίδια κεφάλαια προκειμένου να καλύψει καταστροφές που αντιμετωπίζει σαν μεμονομένη τράπεζα. Οι τράπεζες δεν πρέπει να αναμένονται να έχουν επαρκή ίδια κεφάλαια για να καλύψουν εθνικές καταστροφές τέτοιες όπως λ.χ. η επίθεση στη χώρα από εχθρούς κ.ο.κ.

Η δημοσιονομική και η νομισματοπιστωτική πολιτική των κρατών και των κεντρικών τους τραπεζών είναι σήμερα καλύτερα εξοπλισμένη για την αντιμετώπιση της οικονομικής αστάθειας και διαχειριστικές μέθοδοι αντιμετώπισης του κινδύνου. Έχουν βελτιωθεί. Γι' αυτό το λόγο η σχετική ανάγκη ιδίων κεφαλαίων στις τράπεζες υπάρχει πιθανότητα να μειωθεί. Νέοι όμως κίνδυνοι εμφανίζονται και για το λόγο αυτό το θέμα της κεφαλαιακής επάρκειας επανεμφανίζεται.

Γενικά το κόστος των ιδίων κεφαλαίων είναι υψηλότερο των ξένων κεφαλαίων (κεφάλαια τρίτων) για δύο κυρίως λόγους:

α) Οι μέτοχοι πρέπει να έχουν ένα μέρισμα ή υπεραξία που να ξεπερνά το επιτόκιο που καταβάλετε για τα κεφάλαια των τρίτων και αυτό για να αποζημιωθούν οι μέτοχοι που έχουν αναλάβει πρώτοι τον κίνδυνο να χάσουν τα χρήματα τους σε περίπτωση πτώχευσης της τράπεζας.

β) Οι τόκοι που καταβάλλονται στα κεφάλαια των τρίτων εκπίπτονται κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών με αποτέλεσμα να μειώνεται το σχετικό κόστος της τράπεζας.

Ετσι η διοίκηση της τράπεζας πρέπει να αποφεύγει ένα υπερβολικό επίπεδο ιδίων κεφαλαίων, λόγω του υψηλού κόστους των, αλλά πρέπει συγχρόνως να διατηρεί αρκετά ίδια κεφάλαια για την αντιμετώπιση των τραπεζικών κινδύνων.

Σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν νομικές διατάξεις που καθορίζουν ένα κατ'ελάχιστο ύψος ιδίων κεφαλαίων, συνήθως στην έναρξη λειτουργίας των τραπεζών, πρέπει όμως να τονισθεί ότι τα εμφανή και αφανή αποθεματικά είναι εκείνα που παίζουν σπουδαιότερο ρόλο από το μετοχικό κεφάλαιο.

Στην έκταση που μια τράπεζα σωρεύει κέρδη για να καλύψει ενδεχόμενες ζημιές, διαμορφώνει ένα είδος αυτασφάλισης. Συχνά σε μια τράπεζα ελαττώνει τα κέρδη της στις περιόδους που εμφανίζει πολύ καλά αποτελέσματα,

δημιουργώντας λανθασμένα αποθεματικά, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει στις περιόδους που τα αποτελέσματα είναι μέτρια.

Μια τράπεζα θα έπρεπε να αναζητά νέο κεφάλαιο εξωτερικά μόνο όταν είναι δυνατό να βελτιωθεί ή να διατηρηθεί τουλάχιστον η απόδοση του υπάρχοντος ίδιου κεφαλαίου.

Κατ' άλλη διατύπωση μια τράπεζα θα έπρεπε να αναζητεί ίδια κεφάλαια μόνον εφόσον μπορούν να απασχοληθούν με μια αποδοτικότητα ίση προς ή από το κόστος των ιδίων κεφαλαίων για την τράπεζα.

Κατά συνέπεια μπορεί να λεχθεί ότι οι δημόσιες αρχές δεν θα πρέπει να πιέζουν για πρόσθετα τραπεζικά κεφάλαια εκτός εάν μπορεί να κερδηθεί επαρκής απόδοση από αυτά.

Από την άλλη μεριά εάν μπορεί να κερδηθεί επαρκής απόδοση επί νέου κεφαλαίου, τότε η ίδια η τράπεζα θα είχε κάθε λόγο να αυξήσει το κεφάλαιο της από εξωτερικές πηγές εθελοντικά.

Η αποδοτικότητα λοιπόν έχει προτεραιότητα έναντι της κεφαλαιακής επάρκειας ως τραπεζικό πρόβλημα.

3.4 Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.

Εάν εξαιρέσουμε τα διαθέσιμα στο ταμείο καθώς και τις απαιτήσεις προς τις νομισματικές αρχές που δεν παρουσιάζουν τον παραμικρό κίνδυνο, τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις μιας τράπεζας ενέχουν επικινδυνότητα.

Αντίθετα είναι ευνόητο ότι ορισμένα διαθέσιμα όπως οι καταθέσεις όψεως σε μια άλλη εμπορική τράπεζα, ενέχουν κάποια "επικινδυνότητα" εάν η οφειλέτιδα τράπεζα βρίσκεται σε μια αβέβαιη οικονομική κατάσταση. Επίσης τα ενεργητικά στοιχεία που είναι τοποθετημένα σε ξένες εμπορικές τράπεζες, ακόμη και σε ξένες κεντρικές τράπεζες έχουν κάποιο στοιχείο κινδύνου στο βαθμό που οι τράπεζες αυτές δεν μπορούν να πληρώσουν και τα καταβαλλόμενα ποσά δεν καλύπτονται με εγγύηση για την σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Η συγκέντρωση κινδύνων καθορίζεται ως προς έναν από τους ακόλουθους παράγοντες:

α) σε σχέση με ένα πελάτη ή με μια ομάδα πελατών που ανήκουν στον ίδιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

β) Ως προς μια γεωγραφική περιοχή που παρουσιάζει κινδύνους.

γ) Ως προς ένα νόμισμα που συνεπάγεται κάποιο συναλλαγματικό κίνδυνο.

δ) Ως προς μια συγκεκριμένη χορήγηση ή υποχρέωση της τράπεζας.

Μια αύξηση της συγκέντρωσης των χορηγήσεων π.χ. όταν δάνειο πέρα από το 10% των ιδίων κεφαλαίων μιας τράπεζας έχει χορηγηθεί σε ένα μόνο πελάτη, αντιπροσωπεύει έναν αυξημένο κίνδυνο γεγονός που πρέπει να οδηγήσει σε αύξηση των ιδίων κεφαλαίων της τράπεζας.

Είναι λογικό να συνδέονται οι μεγάλες πιστώσεις με τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας γιατί ο όγκος των πιστώσεων επηρεάζεται από την πολιτική της τράπεζας ως προς αυτά.

Κρίσιμος παράγοντας σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια που θα κριθούν επαρκή για τον ρυθμό επέκτασης και το είδος των δραστηριοτήτων μιας τράπεζας είναι η επάρκεια της διοίκησης.

3.5 Ο ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Οι αριθμοδείκτες επαρκείας (ιδίων κεφαλαίων πρέπει να εκφράζονται σε ποσοστά των ιδίων κεφαλαίων επί του ενεργητικού και όχι σε ποσοστά επί των υποχρεώσεων.

Ο λόγος είναι ότι οι κίνδυνοι που διατρέχει μία τράπεζα προέρχονται ουσιαστικά από τα στοιχεία του ενεργητικού της. Στοιχεία εκτός ισολογισμού πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη, όπως χορηγούμενες εγγυήσεις, όταν και αυτά αντιπροσωπεύουν τραπεζικούς κινδύνους. Ο αριθμοδείκτης (ίδια κεφάλαια / ενεργητικό) χρησιμοποιείται, γενικά, σαν μέσο γρήγορης εκτίμησης της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων.

Μπορεί να εκφράζεται κατά τρόπο απλό και συνολικό (ίδια κεφάλαια/σύνολο ενεργητικού) ή με ειδικούς συντελεστές που σταθμίζουν κατά διαφορετικό τρόπο τις ομάδες του ενεργητικού. Οι συντελεστές αυτοί μπορεί να μεταβάλλονται προοδευτικά ανάλογα με το μέγεθος του αντιμετωπιζόμενου κινδύνου ώστε να παρουσιάζεται ακριβέστερα η δυνατότητα αντιμετώπισης των κινδύνων που διατρέχει η τράπεζα.

Ετσι τα στοιχεία του ενεργητικού που δεν παρουσιάζουν κανένα κίνδυνο δεν προϋποθέτουν την ύπαρξη ιδίων κεφαλαίων.

Αυτό σημαίνει ότι στους υπολογισμούς για τα ίδια κεφάλαια που απαιτούνται προκειμένου να χαρακτηριστούν αυτά επαρκή δεν περιλαμβάνονται τα στοιχεία του ενεργητικού που δεν παρουσιάζουν κινδύνους.

Μεταξύ αυτών είναι τα ταμειακά διαθέσιμα και οι πιστώσεις που χορηγούνται σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή έχουν την εγγύηση τέτοιων οργανισμών. Ο αριθμοδείκτης "ίδια κεφάλαια/στοιχεία ενεργητικού" ακόμα και όταν χρησιμοποιείται σταθμικά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε συνάρτηση και με άλλους παράγοντες.

Ετσι όταν οι υποχρεώσεις παρουσιάζουν μεγάλη κινητικότητα χρειάζονται περισσότερα διαθέσιμα, που η προθεσμία ρευστοποίησης τους δεν θα ξεπερνά κατά πολύ την μέση προθεσμία λήξεως των σχετικών υποχρεώσεων, είτε πολύ μεγαλύτερη αναλογία κεφαλαίων για να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι ζημιών που θα προκληθούν από μία αναγκαστική πώληση στοιχείων του ενεργητικού για την αντιμετώπιση των αναλήψεων των καταθετών. Σύμφωνα με τον καθηγητή Α. Παπαναστασάτο (2) "Για την οριστική μορφή των δεικτών αυτών (φερεγγυότητα) δεν υπάρχει ακόμα κοινή αποδοχή στην θεωρία. Ετσι βλέπουμε ακόμα αντίθετα ότι έχουν αναπτυχθεί ικανοποιητικές θεωρητικές προσεγγίσεις που, σαν επιστημονικές αποκλίσεις συγκλίνουν. Αυτό που ίσως μας λείπει είναι μία σφαιρική θεώρηση σε ενιαία βάση παραδοχών όλων των σχετικών παραμέτρων."

(2) Βλ. Αναστάσιος Σ. Παπαναστασάτος "Ο κλαδικός λογικός Σχεδιασμός στις τράπεζες" Δελτίο Ένωσης Ελλ. Τραπεζών β Τριμηνιαία 1988 σελ.127.

3.6 ΓΙΑΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΕΝΑ ΠΙΟ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ

Προκειμένου οι αρχές να εξασφαλίσουν ότι το ίδιο κεφάλαιο των τραπεζών είναι σε μία σωστή σχέση ως προς όλους τους τύπους των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες θα έπρεπε να συμπεριλαμβάνουν τις συνεχώς "αναφυόμενες καινοτομίες στην τραπεζική τεχνική". Η διεθνής πρακτική και οι κανόνες για τον τραπεζικό έλεγχο έπρεπε να ξεφύγουν από τις μέχρι τότε πρακτικές (αριθμοδείκτες, συντελεστές κλπ.)

Ήδη από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας υπήρχε γενικά η αντίληψη πως οι τράπεζες μπορεί να έχουν πολύ χαμηλά επίπεδα ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με τους κινδύνους που αναλάμβαναν και ότι πιθανότατα μερικά από τα στοιχεία του ενεργητικού τους υπερεκτιμούνταν. Η υιοθέτηση ενός πιο προσεγμένου αριθμοδείκτη σχετίστηκε με την πίεση που ασκήθηκε για αρκετά χρόνια μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο στις τράπεζες να βελτιώσουν τους αριθμοδείκτες "κεφαλαιακής επάρκειας" προκειμένου να καταστούν πιο ασφαλείς σε σχέση με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν.

Ετσι για τους υπολογισμούς της αναπροσαρμογής οποιουδήποτε στοιχείου του ισολογισμού ως προς τον κίνδυνο που ενέχει προϋποθέτει τη διαπίστωση της σχετικής "επικινδυνότητας" αυτού του στοιχείου. Ετσι όταν σταθμίζονται τα δάνεια προς εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις με το 1,0 και τα έντοκα γραμμάτια του δημοσίου με το 0,1 υπονοείται η παραδοχή ότι τα εμπορικά δάνεια είναι 10 φορές πιο επικίνδυνα από ότι τα έντοκα γραμμάτια του δημοσίου. Η άποψη λοιπόν που συνεπάγεται μια τέτοια διαβάθμιση είναι ότι επειδή τα εμπορικά δάνεια είναι 10 φορές πιο επικίνδυνα τότε λοιπόν αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού θα πρέπει να έχουν 10 φορές το ίδιο κεφάλαιο απέναντί τους στην πλευρά του συνολικού παθητικού.

Κατ' αυτό τον τρόπο η συνολική απαίτηση για τα ίδια κεφάλαια ανορθώνεται προσθετικά από τα επιμέρους ενεργητικά στοιχεία του ισολογισμού.

Εξετάζοντας τους τραπεζικούς κινδύνους υπάρχουν τρεις κύριες πηγές από τις οποίες μπορεί να προέλθει ζημιά:

α) Η πρώτη είναι η αναμενόμενη η μέση ζημιά σε δεδομένο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων. Ετσι εάν μια τράπεζα έχει κάνει ένα δισεκατομμύριο δρχ. δάνεια, μπορεί να αναμένει μια μέση ζημιά 0,5% με βάση τις εμπειρίες του κλάδου της.

β) μια δεύτερη πηγή ζημιάς είναι η αποκαλούμενη "μη αναμενόμενη ζημιά" που συμβαίνει όταν η ζημιά σε ένα ιδιαίτερο τμήμα του χαρτοφυλακίου των χορηγήσεων είναι πολύ μεγαλύτερη από ότι συνήθως. Αυτή είναι χειρότερη όταν υπάρχει συγκέντρωση στοιχείων του ενεργητικού τέτοια ώστε η ζημιά να μπορεί να αποτελεί σημαντικό αναλογικά τμήμα του χαρτοφυλακίου.

γ) Το τρίτο στοιχείο προέλευσης ζημιών είναι όταν υπάρχει μεγάλη συσχέτιση ή συνδιακύμανση μεταξύ διαφόρων μερών ενός χαρτοφυλακίου χορηγήσεων.

Παραδοσιακά ο τραπεζίτης αποσκοπούσε σε ένα καλά διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο ως προς την ποιότητα των χορηγήσεων. Αυτός είναι ένας άλλος τρόπος περιγραφής ως εξής του ίδιου στόχου:

Να αποσκοπεί σε ένα χαρτοφυλάκιο που θα έχει καθαρά τυχαίες ζημιές, χωρίς την συγκέντρωση των στοιχείων του ενεργητικού.

Εάν συμβεί να υπάρχει μεγάλη διακύμανση, που σημαίνει ζημιές σε αρκετές περιοχές του χαρτοφυλακίου ταυτοχρόνως, τότε αυτή η μεγάλη συνδιακύμανση

μπορεί να συνεπάγεται μεγάλη δαπάνη σε συγκεκριμένο έτος Τα ετήσια κέρδη της τράπεζας είναι για να απορροφούν μόνο την πρώτη πηγή ζημιών.

3.7 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗ ΩΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗΣ

Στην τελευταία δεκαετία το μίγμα των αναγκών της τραπεζικής πελατείας έχει διαφοροποιηθεί. Το περιβάλλον του ανταγωνισμού έχει μεταβληθεί εγχωρίως και διεθνώς. Η τεχνολογία της πληροφόρησης και της επικοινωνίας έχει προοδεύσει. Νέα χρηματοδοτικά μέσα έχουν συμπληρώσει όχι αντικαταστήσει τις υπάρχουσες τεχνικές μεταβίβασης κεφαλαίων και διασποράς κατανομής των κινδύνων.

Ο κίνδυνος όμως, ο ίδιος δεν έχει αλλάξει έστω κι αν έχει γίνει πιο πολύπλοκη η εκτίμηση του καθώς και η γνώση του ποιός τελικά τον φέρει.

Ως συνέπεια, οι χρηματοδοτικές μονάδες και τα κακά κατά τόπους χρηματοοικονομικά συστήματα μπορεί να καταρρεύσουν οποιαδήποτε στιγμή και απαιτείται ως εκ τούτου στενή παρακολούθηση από τις αντίστοιχες εθνικές εποπτικές αρχές.

Προκειμένου να διατηρηθεί η απαιτούμενη ρευστότητα στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα, επιχειρείται μια συμφωνία σε κοινά πρότυπα μπρος στον διεθνοποιημένο χρηματοοικονομικό κλάδο.

Κατά το 1987 δύο προτάσεις δημοσιεύτηκαν με προοπτική τη σύγκλιση των προϋποθέσεων φερεγγυότητας σε παγκόσμιο επίπεδο:

- α) Η από κοινού πρόταση των Η.Π.Α και της Μεγάλης Βρετανίας.
- β) Η πρόταση της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών.
- γ) Η σύγκλιση των ανωτέρω δύο απόψεων με την άποψη της Ε.Κ.

Σε μια εμπειρική διερεύνηση των συνεπειών εκ των ανωτέρω διεθνικών ρυθμίσεων στη διδακτορική της διατριβή η Κα Άννα Παπαιωάνου (Manchester Business School-1989) οδηγήθηκε σε αποτελέσματα που δεν φαίνονται να υποστηρίζουν την συνήθως γενόμενη υπόθεση ότι η διαδικασία ενός πολυεθνικού εποπτικού συντονισμού αυξάνει την ανταγωνιστική ισότητα (δηλαδή τον ανταγωνισμό "επί ίσοις όροις") μεταξύ τραπεζών που ρυθμίζονται κάτω από διάφορα εγχώρια καθεστώτα.

Ετσι εμφανίζονται στη μελέτη οι τράπεζες που καθοδηγούνται από αυστηρά εγχώρια καθεστώτα τραπεζικής εποπτείας - όπως το Γερμανικό και το Αγγλικό εποπτεύον σύστημα- να τίθεται σε χειρότερη θέση από άποψη συνολικής αποδοτικότητας, αποδοτικότητας στις εκτός ισολογισμού δραστηριότητες, από ότι οι τράπεζες που καθοδηγούνται από πιο επεική καθεστώτα τραπεζικής εποπτείας.

4.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΕΡΔΩΝ ΤΟ 1993

Το 1993 ήταν μια χρονιά που τα συνολικά κέρδη των εμπορικών τραπεζών παρουσίασαν αύξηση κατά 9,7% κοντά δηλαδή στον ετήσιο ρυθμό πληθωρισμού.

Η εξέλιξη αυτή κρίνεται ικανοποιητική εάν λάβει κανείς υπόψη:

- α) Την ύφεση στους περισσότερους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.
- β) Τα υψηλά πραγματικά επιτόκια που επικράτησαν και συνεχίζουν να κυριαρχούν στην αγορά χρήματος.
- γ) Τη συρίκνωση των χρηματοδοτήσεων προς τις επιχειρήσεις ως φυσική συνέπεια των προηγούμενων παραγόντων

Μέσα λοιπόν σ' αυτό το περβάλλον η κερδοφορία των τραπεζών εξαρτήθηκε στενά από των βαθμό ευελιξίας και ανταπόκρισης τους στην προσφορά νέων ανταγωνιστικών προϊόντων.

Και εδώ ο ανταγωνισμός λειτούργησε ευνοϊκά και για τις περισσότερες Κρατικές τράπεζες οι οποίες κινούνται στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού και της προσφοράς ενός ολοκληρωμένου πακέτου τραπεζικών υπηρεσιών προς τον πελάτη.

Συμπερασματικά οι κρατικές τράπεζες αύξησαν τα κέρδη τους με μέσους ρυθμούς χαμηλότερους του πληθωρισμού ενώ οι ιδιωτικές τράπεζες ήταν οι πρωταγωνίστριες αφού εκπρόσωποί τους βρέθηκαν στις πέντε πρώτες θέσεις όσον αφορά τους ρυθμούς αύξησης των κερδών για τη χρήση του 1995.

Εάν λοιπόν εξαιρέσουμε την τράπεζα Αθηνών που βρίσκεται σε φάση αναδιοργάνωσης και υλοποίησης ενός νέου αναπτυξιακού πλάνου πολύ σημαντικές κρίνονται οι αυξήσεις κερδών που πέτυχαν η Χίος Bank και η Ευρωεπενδυτική τράπεζα πιστωτικά ιδρύματα που ήδη έχουν εγκθιδρυθεί στην αγορά με την προσφορά εξειδικευμένων προϊόντων στην καταναλωτική και επιχειρηματική πίστη.

Επιπλέον αξίζει να σημειωθεί ότι η Interbank είχε την πρώτη κερδοφόρα χρήση της το 1993 κάτι ιδιαίτερα σημαντικό εάν μάλιστα σταθμίσει το υψηλό κόστος ίδρυσης και λειτουργίας των νέων υποκαταστημάτων.

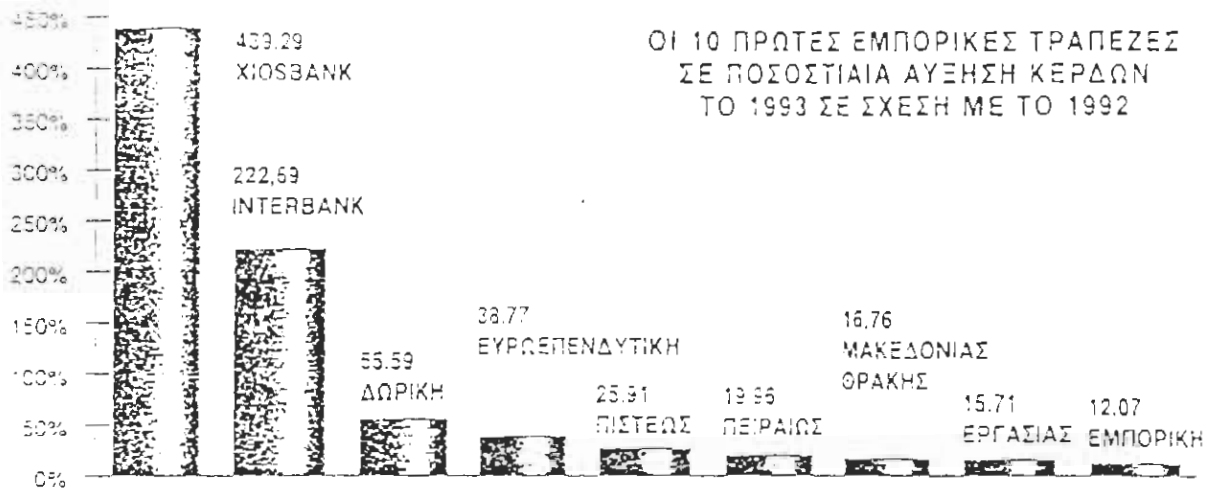
Βλέπε τους δύο επόμενους πίνακες:

ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΠΙΤΑΛΙΩΝ ΤΩΝ ΔΕΙΞΤΩΝ

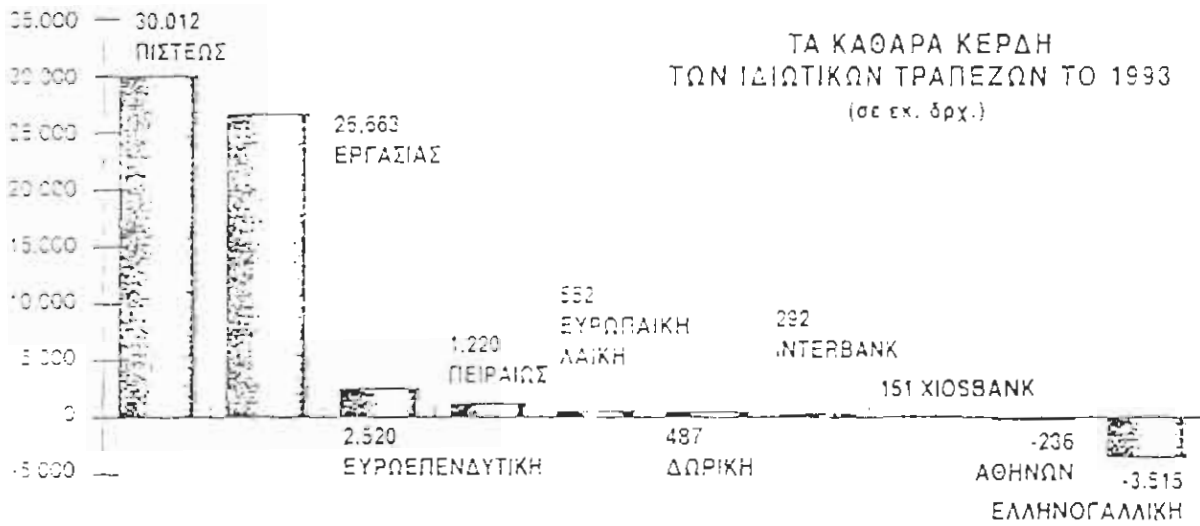
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	1989	1990	1991	1992	ΚΑΤΑΤΑΞΗ	1993	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	4.825.4	29.134.792	32.036.664	29.745.665		33.303.806	12,07
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.	6.997.9	18.635.439	20.002.60	21.636.537	2	30.012.421	26,91
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	8.106.4	13.425.517	20.761.939	23.042.014	3	26.662.794	15,71
ΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	29.864	12.259.596	40.137.512	22.500.765	4	22.503.102	3,01
ΔΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	5.692.2	11.050.771	15.649.420	5.123.321	5	8.842.556	3,55
ΥΡΩΠΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.			508.534	1.816.276	6	2.520.044	36,75
ΤΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.865.61	2.423.130	2.246.556	2.142.408	7	2.501.109	16,74
ΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	931.649	1.413.099	1.625.403	2.526.146	8	1.894.269	-25,01
ΤΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	2.976.9	22.723.219	15.333.099	3.760.427	9	1.615.666	-57,03
ΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	646.525	2.261.148	3.011.505	2.453.290	10	1.570.149	-36,00
ΕΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	405.649	721.324	777.124	1.076.087	11	1.427.482	-32,65
ΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-97.259	7.103	-44.582	1.017.115	12	1.220.020	19,95
"ΡΩΠΑΙΚΗ ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε."						55.213	
ΔΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.			-518.583	-312.668	14	486.596	55,66
ΒΕΡΒΑΝΚ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.			-10.991	-238.369	15	292.257	
ΔΥ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	295.667	108.803	-6.218	29.023	16	150.716	437,83
ΕΝΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	600.122	1.225.099	2.065.395	714.459	19	-208.495	-66,90
ΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	-3.671.21	-457.841	1.761.027	1.417.611	20	-1.193.963	
ΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΩΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.	1.353.0	1.000.610	588.453	1.000.123	21	-3.514.504	
ΟΛΟ						130.145.057	

Ταξιθεσιακή χρήση.

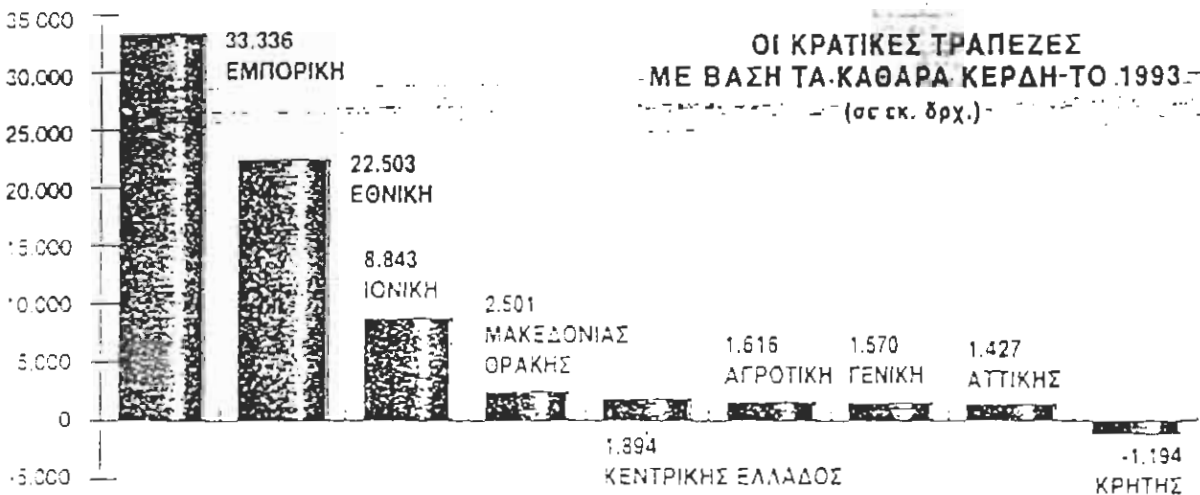
ΟΙ 10 ΠΡΩΤΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΚΕΡΔΩΝ
ΤΟ 1993 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ 1992

ΤΑ ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ
ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΤΟ 1993
(σε εκ. δρχ.)

ΟΙ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΤΟ 1993
(σε εκ. δρχ.)

4.2 ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Η υποτονικότητα που συνέχισε να χαρακτηρίζει την εγχώρια ζήτηση οδήγησε σε υψηλότερες επισφαλείς απαιτήσεις για τα δανειακά χαρτοφυλάκια των τραπεζών. Το μόνο λοιπόν αντιδοτο για τη βελτίωση της φερεγγυότητας αλλά και της χρηματοοικονομικής τους απόδοσης ήταν να προχωρήσουν οι τράπεζες σε περαιτέρω ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων τους.

Έτσι για το σύνολο των εμπορικών τραπεζών τα ίδια κεφάλαια έφθασαν τις 846 δισ. δρχ. παρουσιάζοντας αύξηση κατά 13,2% σε σχέση με το 1992.

Στην κορυφή λοιπόν από πλευράς ρυθμού μεταβολής βρέθη και η Ευρωεπενδυτική τράπεζα που αποφάσισε να διευρύνει τις δραστηριότητές της στην Ελλάδα και στην ευρύτερη Βαλκανική η τράπεζα Χίου η Εμπορική τράπεζα η τράπεζα Πιστεως και η τράπεζα Εργασίας που υλοποιούν ήδη τα φιλόδοξα αναπτυξιακά τους σχέδια αντλώντας σημαντικά κεφάλαια από το χρηματιστήριο.

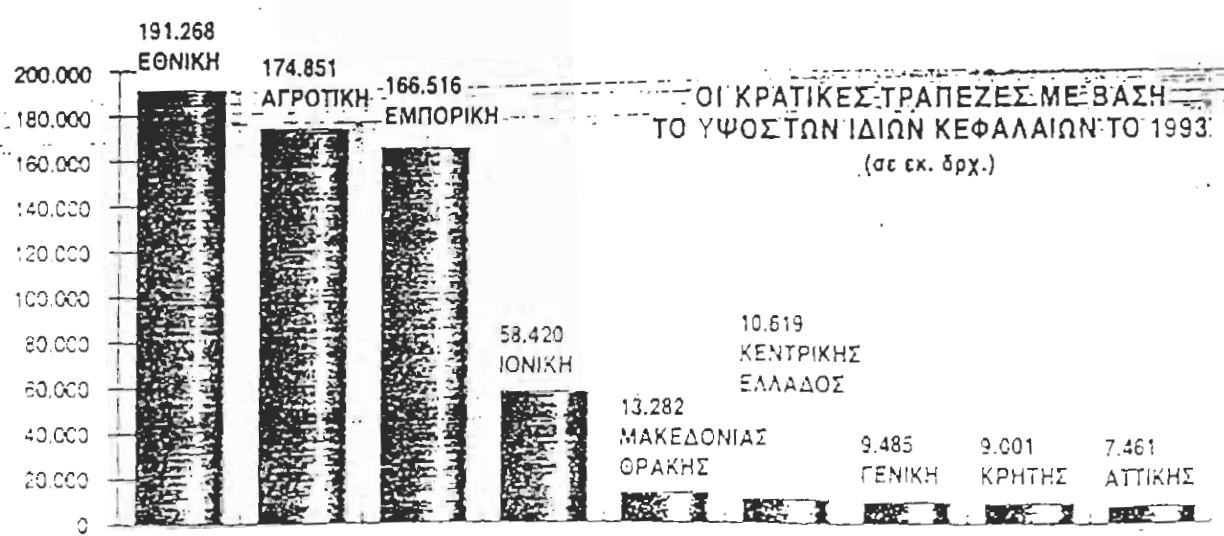
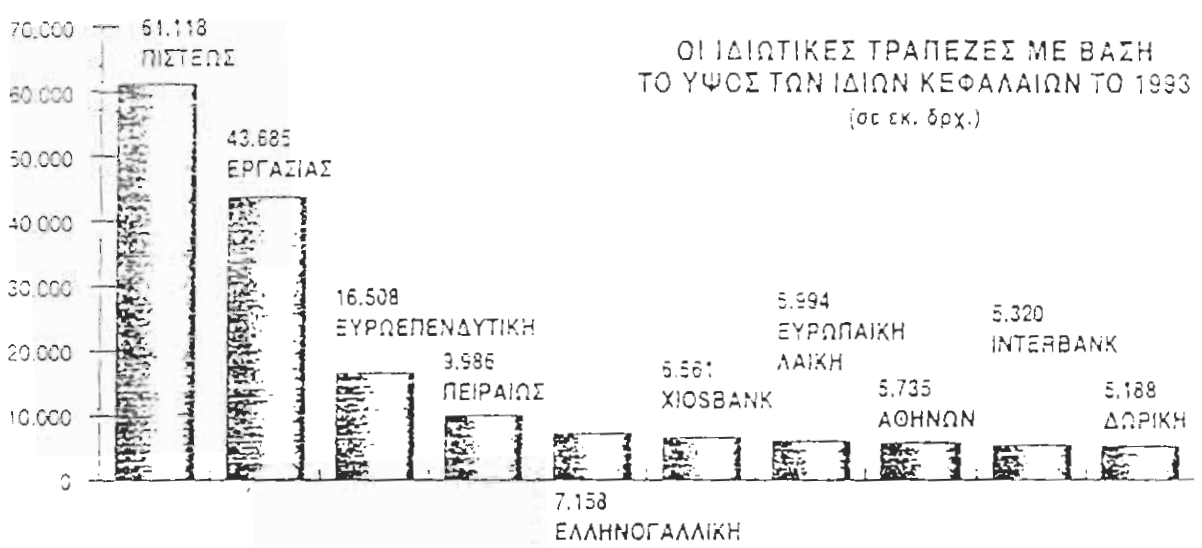
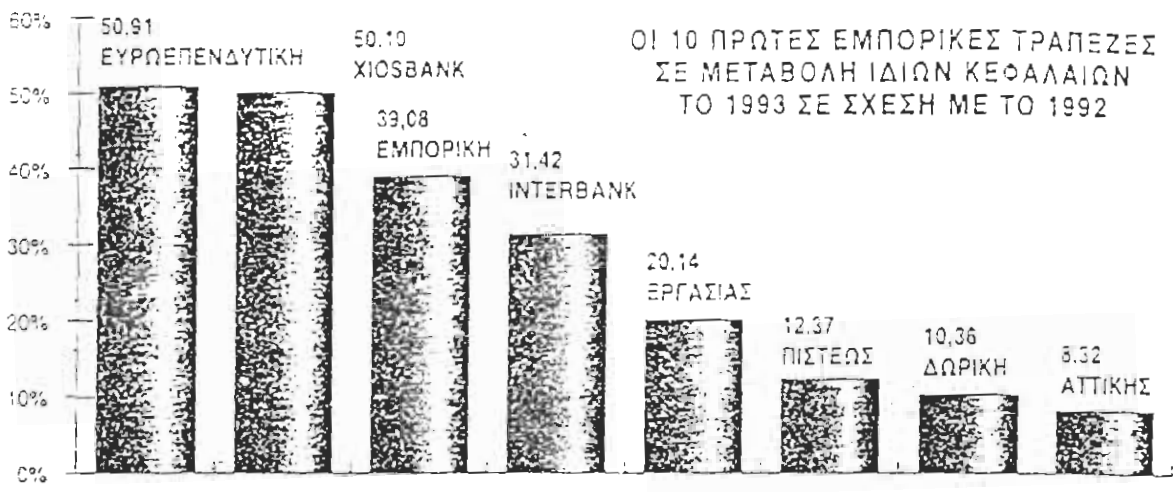
Έτσι η χρήση του 1993 βρέθηκε τις τρεις πρώτες ιδιωτικές τράπεζες (Πίστεως, Εργασίας, Ευρωεπενδυτική) να συγκεντρώνουν κεφάλαια άνω των 120 δισ. δρχ. ενώ οι αντίστοιχες κρατικές (Εθνική, Αγροτική, Εμπορική) πάνω από 540 δισ. δρχ.

Βλέπε τους δύο επόμενους πίνακες:

ΕΞΕΛΙΞΗ ΓΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΣΕ % Π. Ο. Ο.)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	1989	ΚΑΤ.	1990	ΚΑΤ.	1991	ΚΑΤ.	1992	ΚΑΤ.	1993	ΜΕΤΑΒ.
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	56.610.951	1	96.398.202	1	51.083.072	1	177.440.653	1	191.267.962	7,09
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	50.045.266	2	73.025.770	2	88.258.669	3	172.933.263	2	174.850.700	1,11
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	36.125.200	3	82.755.160	3	99.954.066	2	119.729.441	3	166.916.491	39,09
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.	21.694.385	5	42.598.413	4	43.444.432	5	54.392.377	5	51.117.756	-2,38
ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	21.441.294	6	25.084.927	5	53.143.409	4	56.676.416	4	55.420.234	-3,08
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	13.650.597	7	25.432.623	7	29.912.972	7	36.362.553	5	43.655.257	20,14
ΕΥΡΩΠΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-	-	-	-	9.378.155	10	10.938.779	9	16.507.806	50,91
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	5.854.882	8	10.692.552	8	11.500.851	8	12.429.748	8	13.282.079	6,86
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	5.413.278	10	5.643.964	13	9.749.842	9	10.510.311	10	10.618.744	1,03
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	319.067	17	326.189	16	2.240.595	19	9.744.922	12	2.986.225	2,48
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	5.278.397	11	6.285.418	10	7.686.217	12	9.296.479	13	9.484.574	2,02
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	7.866.184	8	7.378.343	9	8.316.012	11	10.153.619	11	9.000.602	-11,36
ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.438.716	14	3.456.340	14	6.382.402	14	6.887.989	14	7.461.302	8,32
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.	4.292.195	12	5.938.423	11	5.259.466	15	6.346.000	15	7.157.750	4,55
ΧΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.237.495	16	2.346.326	16	4.343.210	17	4.371.107	18	5.651.343	50,11
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.*	-	-	-	-	-	-	-	-	5.994.408	-
ΑΘΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	3.040.029	13	5.759.309	12	5.465.503	13	5.971.584	16	5.735.086	-3,95
INTERBANK ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	1.926.009	21	4.047.540	19	5.319.897	31,43
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-	-	-	-	5.127.920	16	4.700.952	17	5.187.648	10,35
ΣΥΝΟΛΟ	268.337.978		394.332.061		544.303.084		713.430.805		808.155.944	

* Υπερδωδεκαμηνια χρήση.

4.3 ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Σημαντική αύξηση κατά 14,9% παρουσίασε το συνολικό ενεργητικό των εμπορικών τραπεζών για τη χρήση 1993 ξεπερνώντας το παραγόμενο ΑΕΠ της χώρας.

Οι κυριότεροι παράγοντες που συνέβαλαν στην μεταβολή αυτή ήταν:

α) Η συνέχιση της πολιτικής εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης των στοιχείων του ενεργητικού των κρατικών τραπεζών καθώς και η δυνατότητα που τους δόθηκε για ελεύθερη διαχείριση των διαθέσιμων τους.

β) Η αποδοτική διείσδυση των ιδιωτικών τραπεζών τόσο στις κλασικές τραπεζικές εργασίες, με καινότομα προϊόντα όσο και στις διαμεσολαβητικές εργασίες, κάτι που τις οδηγούσε σε αποδοτικότερες τοποθετήσεις τόσο των διαθέσιμων των πελατών τους όσο και των ιδίων κεφαλαίων τους.

Στο πλαίσιο αυτό, οι τράπεζες Πίστewας και και Εργασίας παρέμειναν οι πρώτες ιδιωτικές σε μέγεθος ενεργητικού ενώ η αξισημείωτη αύξηση του συνόλου της περιουσίας τους παρουσίασαν ή Ευρωεπενδυτική τράπεζα, η τράπεζα Χίου, η Πειρεώς, η Interbank, και η Δωρική.

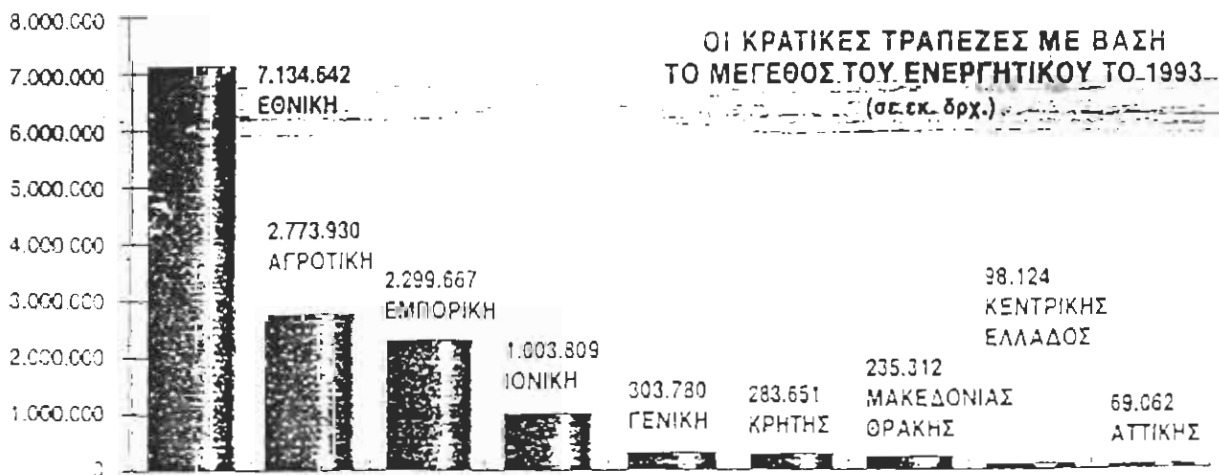
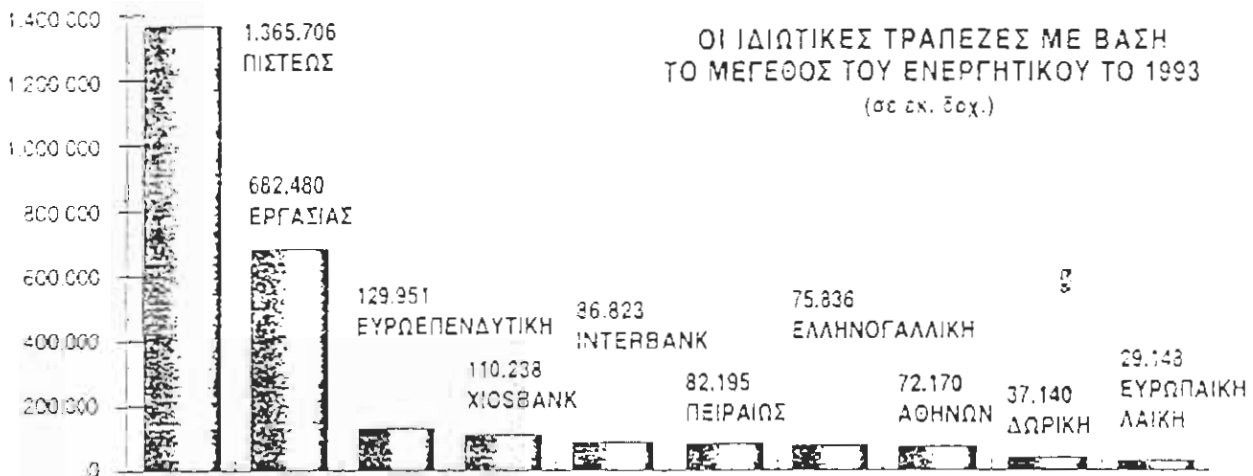
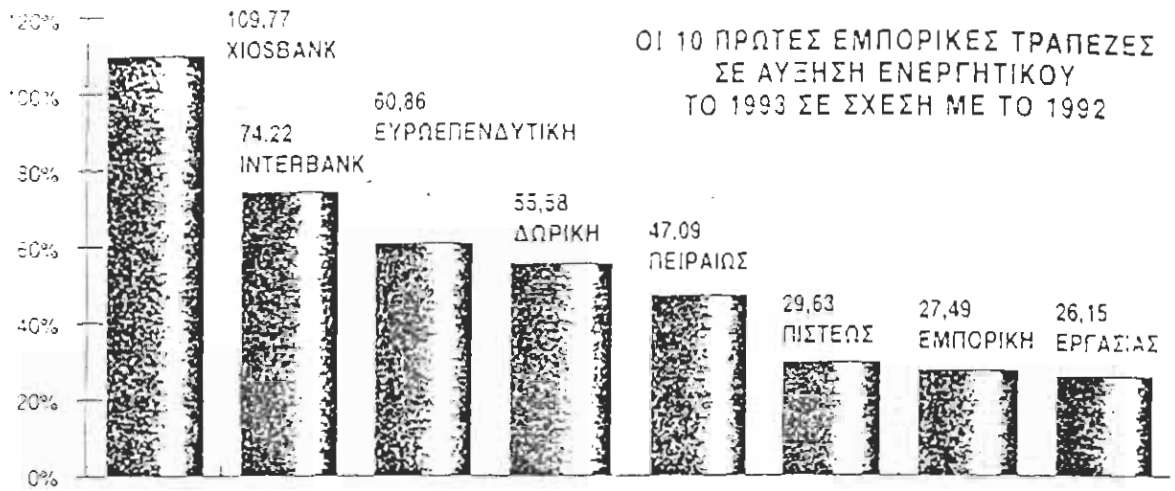
Από τις κρατικές τράπεζες ξεχώρισε μόνο η Εμπορική.

Βλέπε τους δύο επόμενους πίνακες:

ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (σε χιλ. δρχ.)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	1989	1990	1991	1992	1993	ΜΕΤΑΒ. %
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	4.122.939.751	4.657.573.089	5.557.029.311	6.486.694.966	7.134.642.072	9,99
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.456.678.808	1.732.387.129	1.824.222.973	2.530.705.811	2.773.930.420	9,61
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.134.725.245	1.362.244.998	1.542.572.155	1.803.747.996	2.239.657.478	27,49
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.	568.986.210	724.265.547	621.526.422	1.053.514.476	1.365.705.897	29,53
ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	613.225.923	635.935.516	302.216.648	982.636.750	1.003.808.873	13,72
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	228.248.130	337.251.116	458.841.090	540.995.334	682.490.325	26,15
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	189.522.655	215.444.672	241.165.751	282.575.115	303.780.463	7,50
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	103.376.799	150.382.773	206.047.800	256.430.223	283.650.610	10,62
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	142.935.065	162.533.821	194.305.674	234.581.585	235.311.633	0,31
ΕΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-	-	40.301.700	80.783.055	129.951.010	60,86
ΧΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.237.657	2.444.028	29.120.945	52.552.857	110.237.907	109,77
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	51.892.143	64.715.367	74.199.928	91.745.727	99.123.549	6,95
ΙΝΤΕΡΒΑΝΚ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	-	-	7.894.766	49.833.745	86.822.739	74,22
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	21.359.765	23.654.837	26.279.201	55.880.701	82.195.221	47,09
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.	51.334.810	72.900.415	59.926.472	72.585.871	75.836.305	4,46
ΑΘΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	44.539.547	50.677.534	59.586.838	62.237.758	72.169.725	15,96
ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	29.824.113	32.543.973	45.016.125	54.945.798	63.061.870	25,69
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-	-	16.367.526	23.871.912	37.140.119	55,58
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.*	-	-	-	-	29.147.815	-
ΣΥΝΟΛΟ	96.194.492.003	10.224.964.820	12.007.221.422	16.030.060.600	18.422.481.864	

* Υπερδωδεκάμηνη χρήση

4.4 ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Η σταθερή κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής προς τα υψηλά επιτόκια, αλλά και ο έλεγχος της ρευστότητας των εμπορικών τραπεζών από την κεντρική τράπεζα μέσω νέων ευέλικτων μηχανισμών έδωσαν τη δυνατότητα στους αποταμιευτές να καταφύγουν σε εναλλακτικές μορφές τοποθετήσεων.

Με δεδομένη, λοιπόν τη συνέχιση της ανοδικής πορείας των γερσ, και την προσφορά νέων αποταμιευτικών προϊόντων οι συνολικές καταθέσεις των ελληνικών εμπορικών τραπεζών πλησίασαν τα 15 τρισ. δρχ.

Βέβαια το νέο καθεστώς φορολόγησης των συμφωνιών επαναγοράς που εφαρμόστηκε μέσα στο 1994, αναμένεται να αλλάξει τη διάρθρωση των καταθέσεων των τραπεζών, αλλά όχι και τα συνολικά μεγέθη, αφού η απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων και τα υψηλά δραχμικά επιτόκια δίνουν τη δυνατότητα στις τράπεζες να κερδίσουν τους καταθέτες τους, με νέας μορφής προϊόντα που είτε είναι αμιγώς αποταμιευτικά είτε συνδιάζουν αποταμίευση και επένδυση.

Όσον αφορά τις κρατικές τράπεζες, η Εμπορική είναι αυτή που ξεχωρίζει, αφού ξεπέρασε τις 1,7 τρισ. δρχ. σε καταθέσεις παρουσιάζοντας αύξηση της τάξεως του 17% ενώ από πλευράς ιδιωτικών, η Πίστεις και η Εργασίας έχουν καθιερωθεί στις πρώτες δύο θέσεις, συγκεντρώνοντας από κοινού κοντά στις 1,8 τρισ. δρχ. με αυξομείωτη την τρίτη θέση της Ευρωεπενδυτικής τράπεζας, ή οποία, παρά το περιορισμένο της δίκτυο κατάφερε να κερδίσει μια ευρεία πελατειακή βάση μέσα από τις εξειδικευμένες λύσεις που προσφέρει.

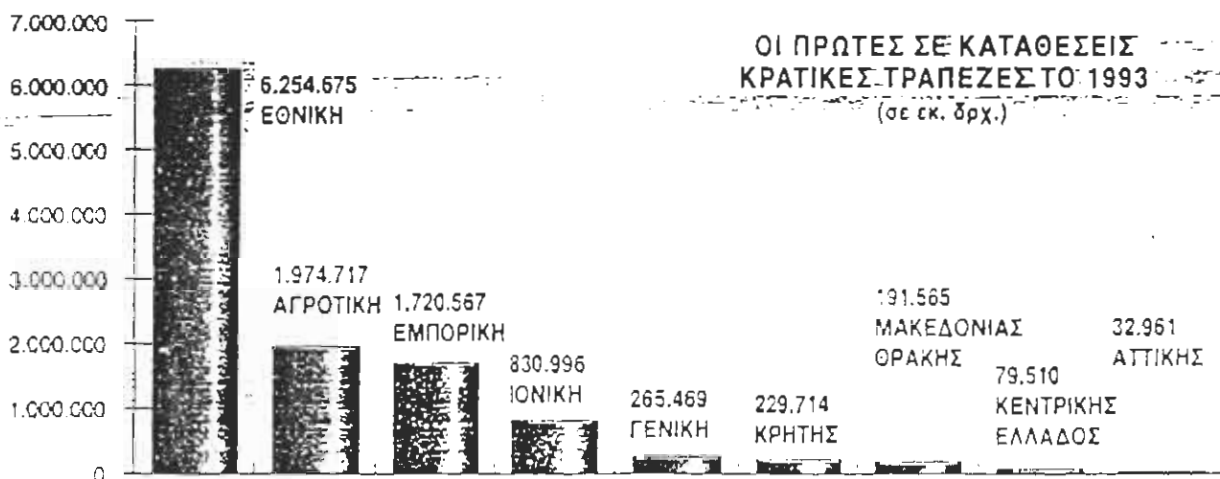
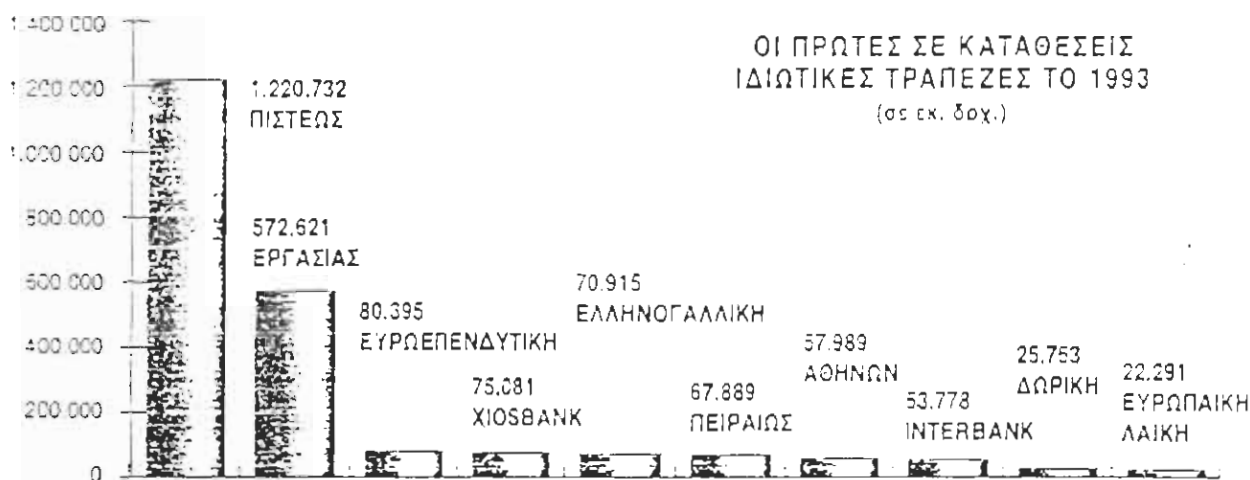
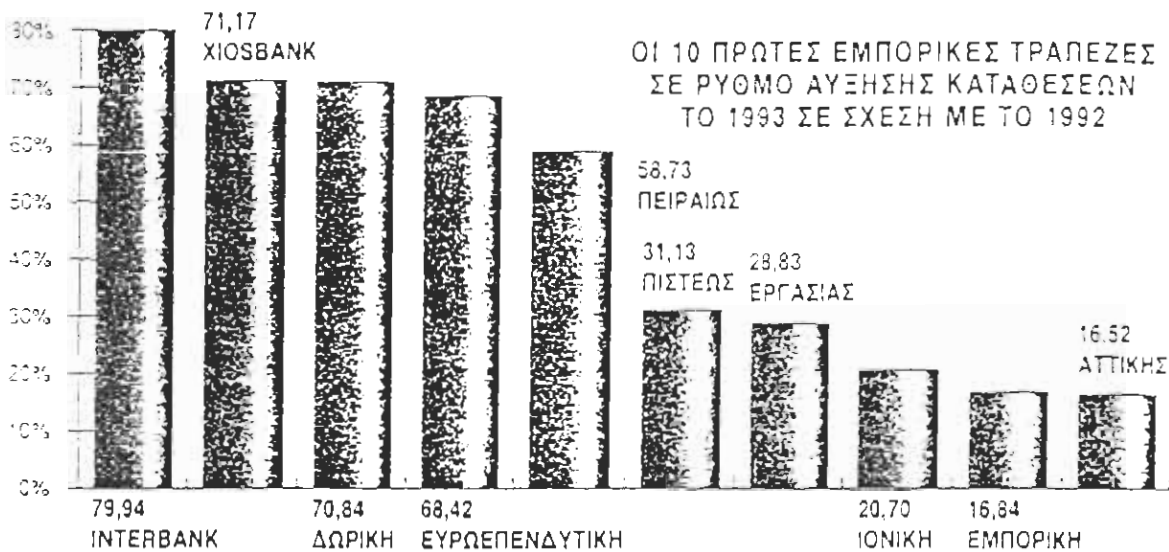
Βλέπε επόμενους δύο πίνακες:

ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ (σε χιλ. δρχ.)

ΕΡΩΝΥΜΙΑ	1992	1993
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	5.524.105.169	6.254.675.293
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	1.714.263.379	1.974.716.836
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	1.472.619.374	1.720.566.620
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.	930.910.133	1.220.732.228
ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	686.462.722	830.996.362
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	444.469.697	572.620.668
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	241.904.646	265.469.144
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	200.754.077	229.714.127
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	182.000.429	191.565.193
ΕΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	47.735.364	80.394.876
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	72.255.241	79.509.898
ΧΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	43.864.289	75.080.866
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.	63.884.646	70.915.088
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	42.768.503	67.888.944
ΑΘΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	50.468.650	57.988.942
ΙΝΤΕΡΒΑΝΚ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	29.887.359	53.777.650
ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	28.297.465	32.961.105
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	15.074.000	25.753.000
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.*		22.291.334
ΣΥΝΟΛΟ	11.783.735.105	13.827.618.160

Στα ποσα συμπεριλαμβάνονται και τα γεσοs.

* Υπερδωδεκαμηνια χρσση.

4.6 ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Η συνεχιζόμενη ύφεση, τα μεγάλα δημόσια ελλείματα και τα υψηλά επιτόκια χαρακτήρισαν τη χρονιά που πέρασε την πορεία των χορηγήσεων των εμπορικών τραπεζών.

Είναι αξιοσημείωτο ότι για πρώτη φορά τα τελευταία πέντε χρόνια οι εμπορικές τράπεζες δάνεισαν πέρυσι τους πελάτες τους με λιγότερα κεφάλαια απ' ό,τι την προηγούμενη χρήση.

Ειδικότερα, οι συνολικές χορηγήσεις έφθασαν στις 5.9 τρις. δρχ. για το 1993, παρουσιάζοντας μείωση της τάξεως του 4%.

Είναι πάντως χαρακτηριστικό ότι σχεδόν το σύνολο των κρατικών τραπεζών υπέστησαν το βάρος της ύφεσης στις χορηγήσεις, ενώ αντίθετα οι νέες ιδιωτικές τράπεζες, με τα πιο ευέλικτα χαρτοφυλάκια δανείων και τα σχετικά αυστηρότερα κριτήρια που εφαρμόζουν στις δανειοδοτήσεις, ήταν οι πιο κερδισμένες.

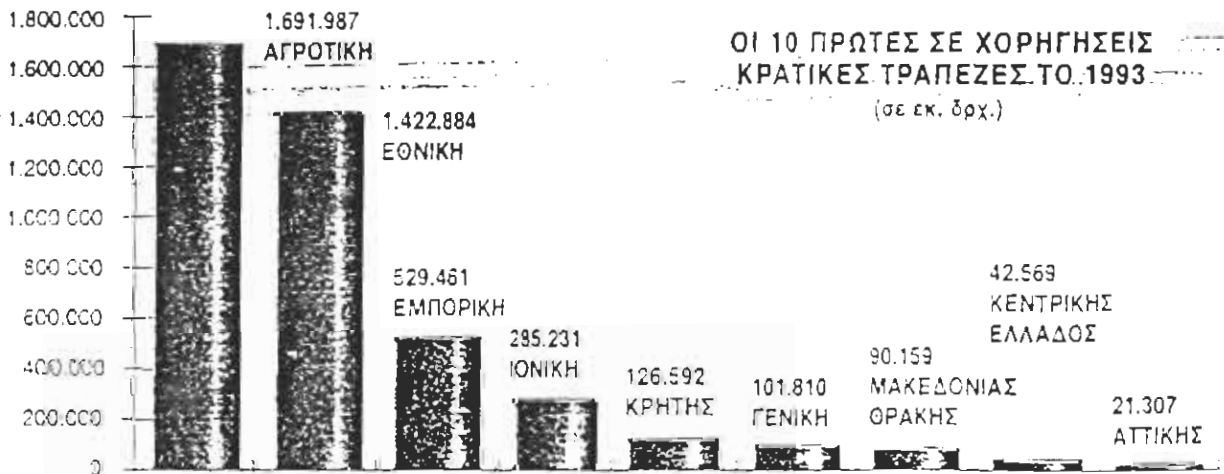
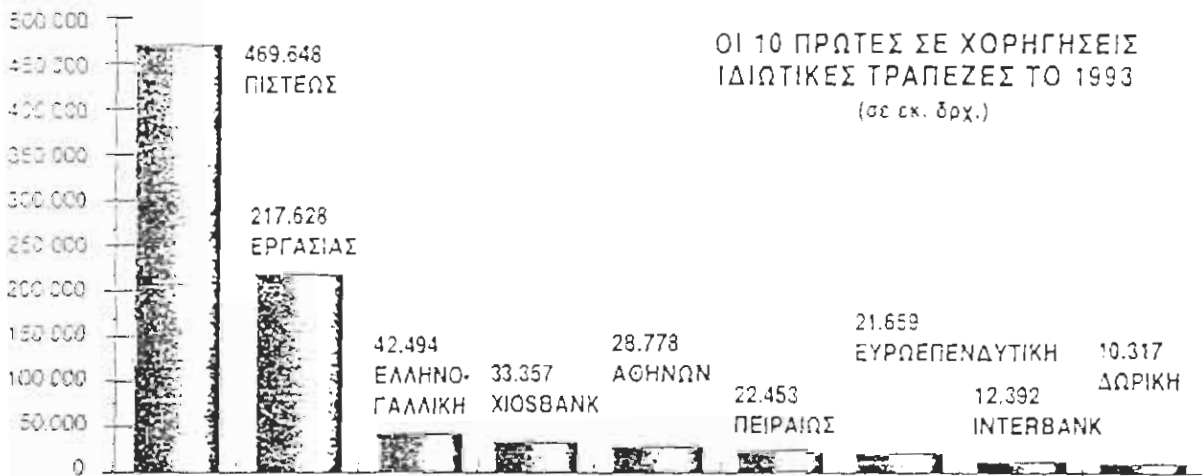
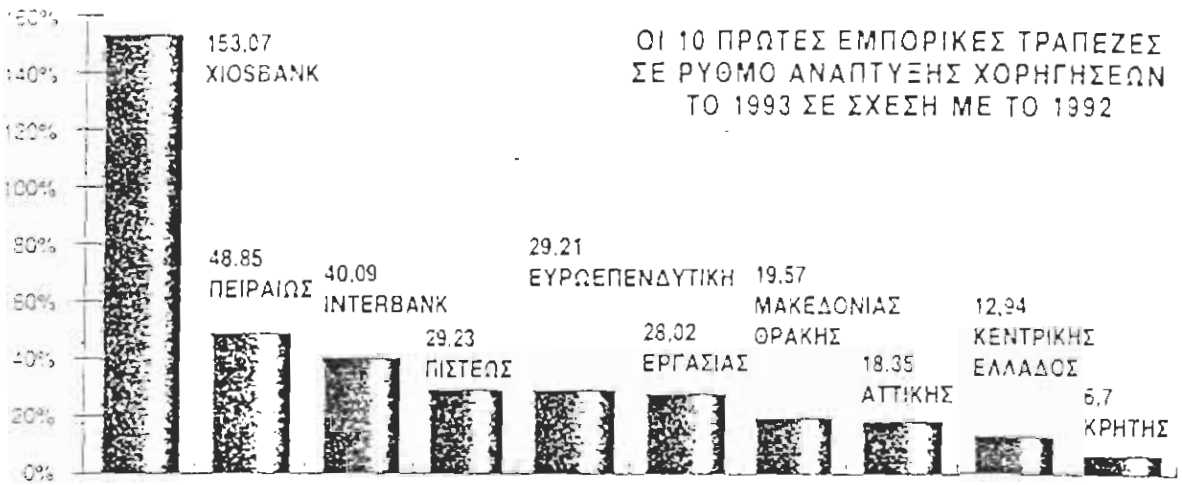
Επί πλέον, επιβεβαιώνεται ότι οι τράπεζες Πίστewς και Εργασίας δημιουργούν μια ουσιαστικά, ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς αυτής, καθώς ελέγχουν πάνω από το 80% των συνολικών χορηγήσεων που πραγματοποιούν οι ιδιωτικές τράπεζες.

Τέλος, καθώς βαδίζουμε σ' ένα καθεστώς πλήρους απελευθέρωσης της τραπεζικής αγοράς σε κοινοτικό επίπεδο είναι δεδομένο ότι και στις επόμενες χρήσεις οι ελληνικές τράπεζες θα έχουν να αντιμετωπίσουν έναν αυξημένο ανταγωνισμό τόσο στον τομέα των συμβατικών χορηγήσεων, όσο και στις νέες μορφές και τεχνικές επιχειρηματικής πίστης.

Βλέπε επόμενους δύο πίνακες

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ (σε χιλ. δολ.)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	1999	1990	1991	1992	1993	ΜΕΤΑΒ. %
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.186.289.888	1.466.164.909	1.560.641.219	2.048.239.536	1.691.997.366	-17,39
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	1.140.529.479	1.321.891.390	1.383.411.704	1.422.884.074	1.415.110.187	-0,55
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	423.798.916	494.734.512	578.869.101	529.460.571	626.515.365	18,33
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.	224.744.336	244.674.229	257.102.478	353.414.751	469.648.213	29,23
ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	233.570.885	242.124.757	251.590.944	275.781.828	295.200.774	3,43
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	86.704.990	113.071.321	124.261.332	170.000.304	217.624.810	28,01
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	44.029.881	70.335.047	91.041.347	118.639.627	126.591.940	6,70
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	81.859.323	92.451.157	96.394.851	101.778.549	101.810.460	0,03
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	60.145.434	66.103.874	64.435.002	75.401.162	90.159.251	19,57
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	26.566.057	23.126.962	29.312.177	37.693.213	42.568.723	12,93
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.	28.557.741	41.365.138	42.422.573	48.558.095	42.494.315	-12,49
ΧΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-	-	3.378.464	13.180.585	33.357.356	153,09
ΑΘΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	18.880.982	24.389.653	26.737.516	28.730.365	28.778.325	0,17
ΡΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	7.569.705	8.993.225	9.338.474	15.084.440	22.452.834	48,85
INTERBANK ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	-	-	1.429.329	8.581.715	21.930.678	155,55
ΕΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-	-	11.168.925	15.761.925	21.658.581	29,21
ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	10.411.800	11.219.981	13.574.307	18.003.726	21.307.380	18,35
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-	-	4.405.106	10.317.455	17.708.542	71,64
ΣΥΝΟΛΟ	3.573.659.531	4.220.636.165	4.560.333.750	5.302.511.923	5.276.935.220	

4.6 ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η πλήρης εναρμόνιση των ελληνικών τραπεζών με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων και τα διεθνώς αποδεκτά όρια του συντελεστή φερεγγυότητας, σε συνδιασμό με τον περιορισμό των περιθωρίων καταθέσεων-χορηγήσεων, οδήγησε σε περιορισμό της αποδοτικότητας των επενδυσόμενων κεφαλαίων για τις εμπορικές τράπεζες.

Εξάιρεση στον κανόνα αυτόν ήταν η Τράπεζα Εργασίας, που η υψηλή παραγωγικότητα τόσο του προσωπικού, όσο και γενικότερα των λειτουργιών της την τοποθετεί σε υψηλά επίπεδα για τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Σε αντίστοιχα υψηλά επίπεδα κινείται και η Τράπεζα Πίστεως, με αποτέλεσμα και τα δύο αυτά ιδρύματα μετά την εδραίωσή τους στην ελληνική αγορά να δίνουν υψηλή προτεραιότητα στη διεθνοποίηση και την προσφορά νέων τραπεζικών προϊόντων.

Επί πλέον, είναι σημαντικό ότι στις τέσσερις επόμενες θέσεις από πλευράς απόδοσης ιδίων κεφαλαίων συγκαταλέγονται πέντε υπό κρατική εποπτεία τράπεζες, που η απόδοσή τους βρέθηκε κοντά στο μέσο επιτόκιο εντόκου γραμματίου για το 1993.

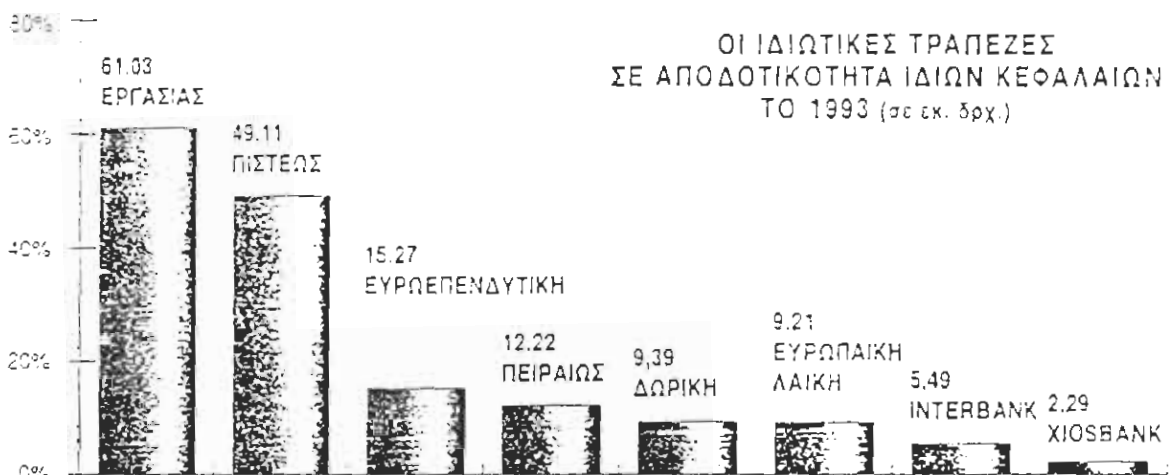
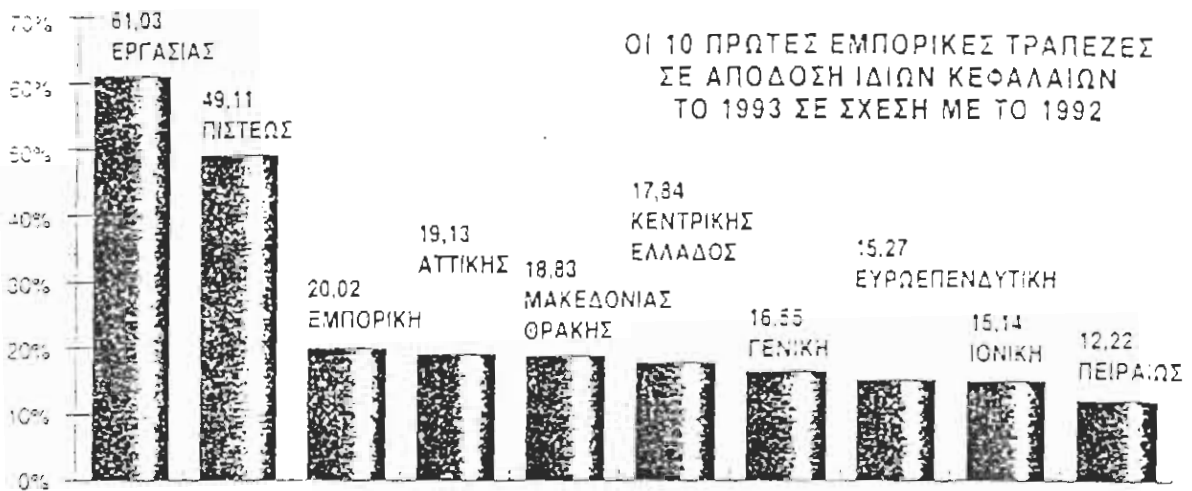
Αυτή, λοιπόν την κλίμακα αποδόσεων είναι αρκετά δύσκολο να την υπερβούν οι περισσότερες εμπορικές τράπεζες στις μελλοντικές χρήσεις, εφόσον μάλιστα συνεχίζεται ο κύκλος των υψηλών επιτοκίων και οι χαμηλοί ρυθμοί οικονομικής δραστηριότητας.

Βλέπε επόμενους δύο πίνακες:

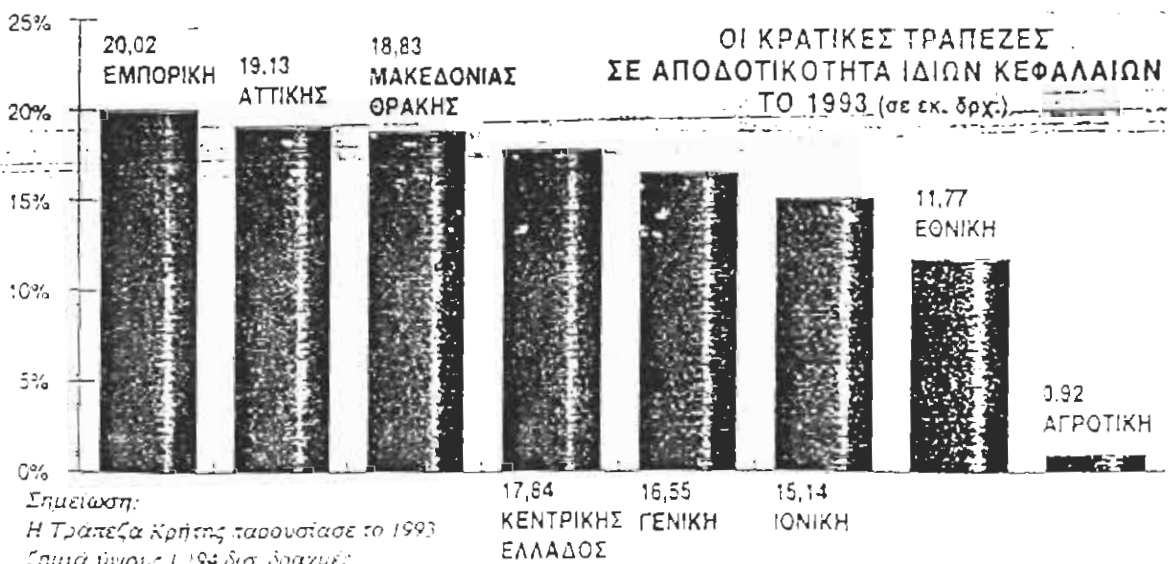
ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (σε χιλ. δρχ.)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦ.
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	26.662.794	43.685.257	61,03
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.	30.012.421	61.117.786	49,11
ΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	33.325.506	166.518.481	20,02
ΤΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.427.482	7.461.302	19,13
ΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.501.109	13.232.079	18,83
ΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.894.269	10.613.744	17,84
ΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.570.149	9.454.574	16,56
ΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.520.044	16.507.636	15,27
ΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	8.842.556	56.420.234	15,14
ΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.220.020	9.986.225	12,22
ΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	22.503.102	191.267.982	11,77
ΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	486.696	5.187.648	9,38
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.*	552.130	5.994.408	9,21
ΓΕΡΒΑΝΚ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	292.257	5.315.897	5,49
ΔΥ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	150.176	6.561.343	2,30
ΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.615.686	174.630.700	0,92
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-236.498	5.735.086	-4,12
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	-1.193.963	9.000.602	-13,27
ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.	-3.514.504	7.157.760	-49,10

*αριθμοδείκτη χρησιμ.

Σημείωση: Η Αθηνών και η Ελληνογαλλική είχαν ζημιά 236 και 3.514 εκ. δραχμές αντίστοιχα.

Σημείωση: Η Τράπεζα Κρήτης παρουσίασε το 1993 ζημιά ύψους 1.194 δις δραχμές.

4.7 ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Η αναλογία Διαθεσίμων προς Καταθέσεις, εξαρτάται από το είδος της στρατηγικής που ακολουθεί κάθε τράπεζα..

Μέσα στο πλαίσιο αυτό και ιδιαίτερα σε περιόδους νομισματικής αστάθειας ή υψηλού κόστους χρήματος, οι τράπεζες που κρατούν υψηλό όγκο διαθεσίμων πρώτης κατάθεσης ανταποκρίνονται ευχερέστερα στις υποχρεώσεις τους, ενώ μπορούν να εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται είτε στη διατραπεζική αγορά είτε στον ευρύτερο χώρο της κεφαλαιο-αγοράς.

Έτσι δεν είναι τυχαίο ότι τη μεγαλύτερη αναλογία διαθεσίμων προς καταθέσεις την συγκεντρώνουν μικρού μεγέθους τράπεζες, οι οποίες μέσα από νέας μορφής λογαριασμούς έχουν τη δυνατότητα να διαχειριστούν αποδοτικότερα τους διαθέσιμους πόρους τους.

Με αυτά τα δεδομένα, το 1993 στις πρώτες θέσεις βρέθηκαν η Ευρωεπενδυτική Τράπεζα, η Ευρωλαϊκή-Λαϊκή, η Τράπεζα Χίου, ενώ και οι πέντε πρώτες συγκέντρωναν τα χαρακτηριστικά των ευέλικτων και μικρού μεγέθους ιδρυμάτων.

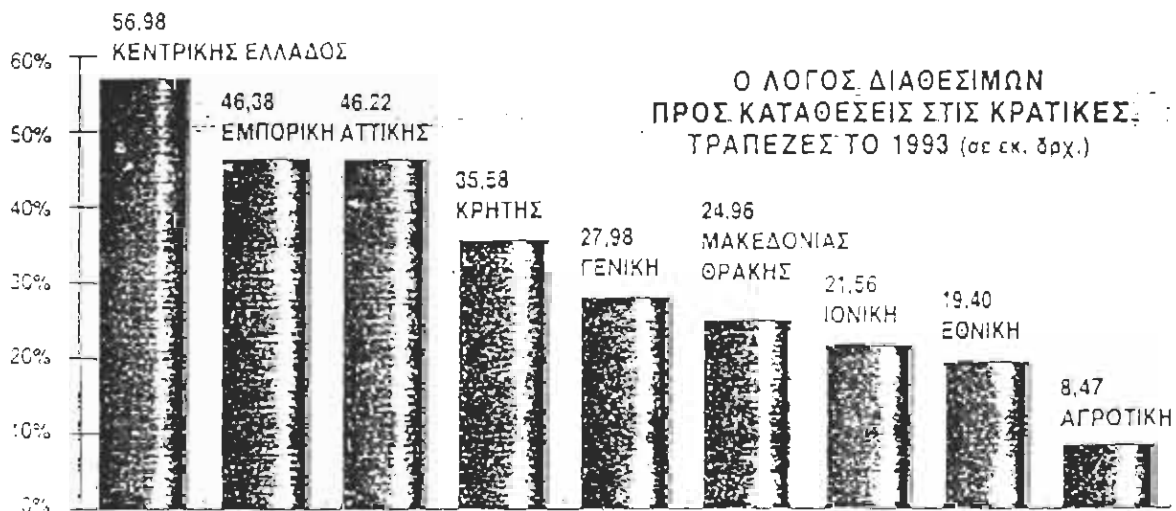
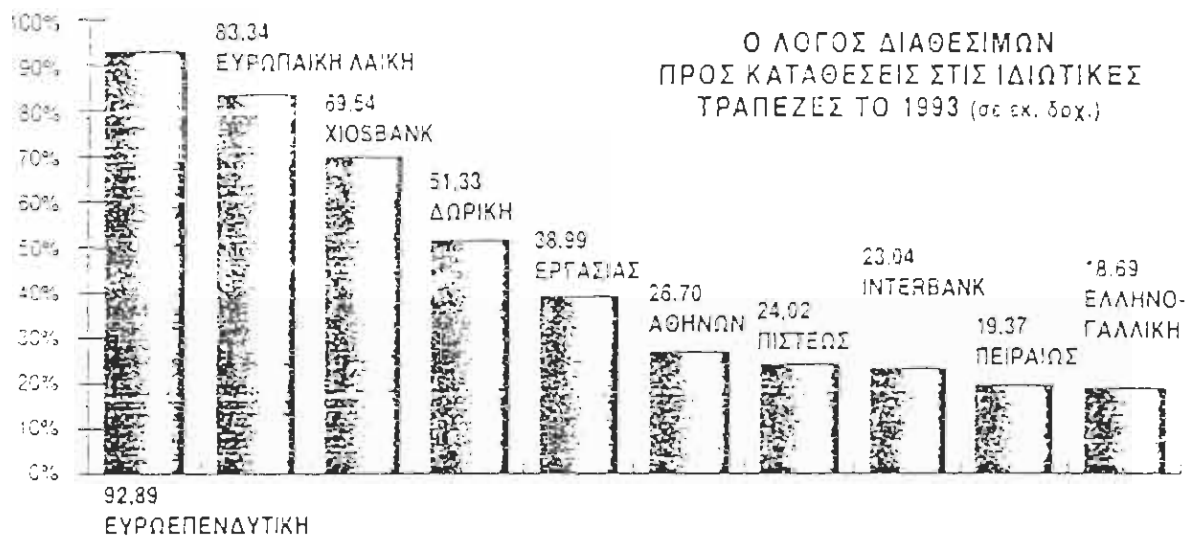
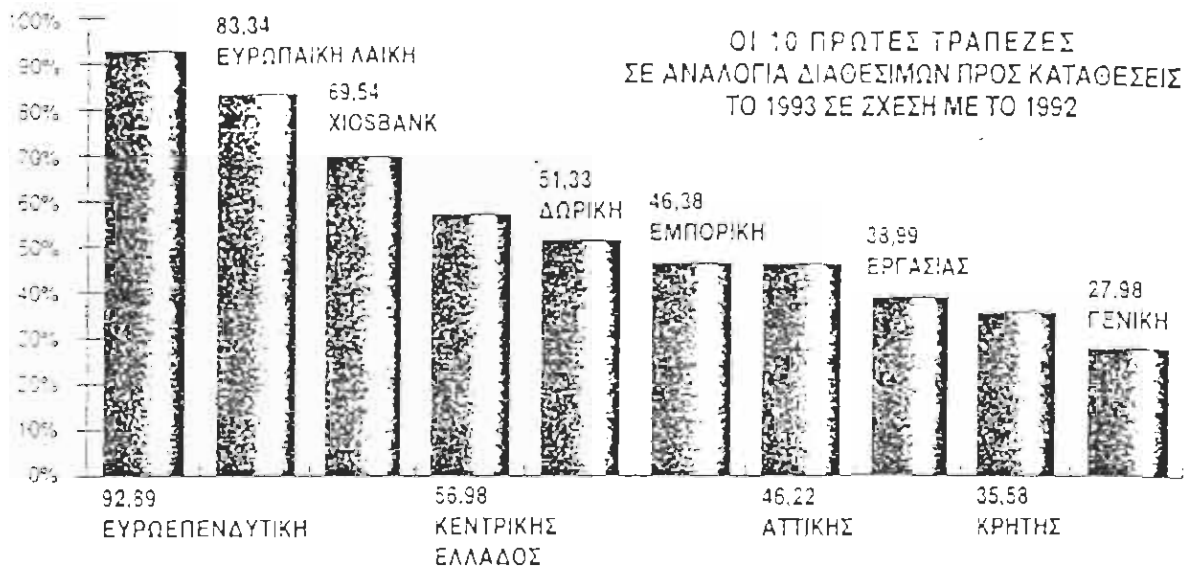
Τέλος, εξίσου σημαντική είναι και η θέση της Εμπορικής τράπεζας, εάν σταθμίσει κανείς τον υψηλό όγκο καταθέσεων που συγκεντρώνει.

Βλέπε επόμενους δύο πίνακες:

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (σε χιλ. δρχ.)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ
ΕΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	74.877.070	80.394.876	92,3
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.*	18.576.541	22.291.334	83,33
ΧΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	52.209.292	75.080.866	69,53
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	45.302.008	79.509.898	56,97
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	13.220.135	25.753.000	51,33
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	798.061.657	1.720.566.620	46,4
ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	15.232.540	32.951.105	46,21
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	223.269.465	572.620.566	39
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	81.731.514	229.714.127	35,6
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	74.271.113	265.469.144	27,97
ΑΘΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	15.482.443	57.968.942	26,69
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	47.805.854	19.156.193	24,95
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.*	293.247.941	1.220.732.226	24
ΙΝΤΕΡΒΑΝΚ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	12.391.552	53.777.650	23,04
ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	179.138.005	830.936.262	21,6
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	1.213.532.117	6.254.675.293	19,4
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	13.148.915	67.588.944	19,36
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ. Α.Ε.	13.252.166	70.915.088	18,68
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	167.176.773	1.974.715.335	8,5
ΣΥΝΟΛΟ	3.351.729.141	13.827.618.160	24,24

* Υπερβασκαλιστη χρηστη

4.8 ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ

Η καθαρή διαφορά φιλολογίας ανάμεσα στην ελαστική πολιτική προσλήψεων που ακολουθούσαν έως τώρα οι κρατικές τράπεζες και στην ευέλικτη προσέλκυση στελεχικού δυναμικού των ιδιωτικών τραπεζών έδειξε και το 1992 τα σαφή σημάδια υπεροχής της δεύτερης σχολής παρ' όλο , λοιπόν το πάγωμα των προσλήψεων στα υπό κρατική εποπτεία ιδρύματα και με βάση τα επίσημα μεγέθη προσωπικού της 31 Δεκεμβρίου 1992, πέντε ιδιωτικές τράπεζες καταλαμβάνουν τις πέντε πρώτες θέσεις με βάση τα καθαρά κέρδη ανά εργαζόμενο.

Στην πρωτοπορία βρίσκονται οι τράπεζες Ευρωπαϊκή και Εργασίας, που ήδη υλοποιούν έμπρακτα τα πρότυπα υψηλής παραγωγικότητας των εργαζομένων τους εφαρμόζοντας βέβαια και ανάλογη πολιτική επιδομάτων.

Επιπλέον, σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα βρέθηκαν η Εμπορική, η Εθνική Στεγαστική και η Κεντρικής Ελλάδος, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα χαμηλά επίπεδα οργάνωσης, ενώ και η Τράπεζα Πειραιώς, που πέρασε στον ιδιωτικό τομέα μέσα στο 1992, αφήνει πολλά περιθώρια βελτίωσης της παραγωγικότητάς της για τις επόμενες χρήσεις.

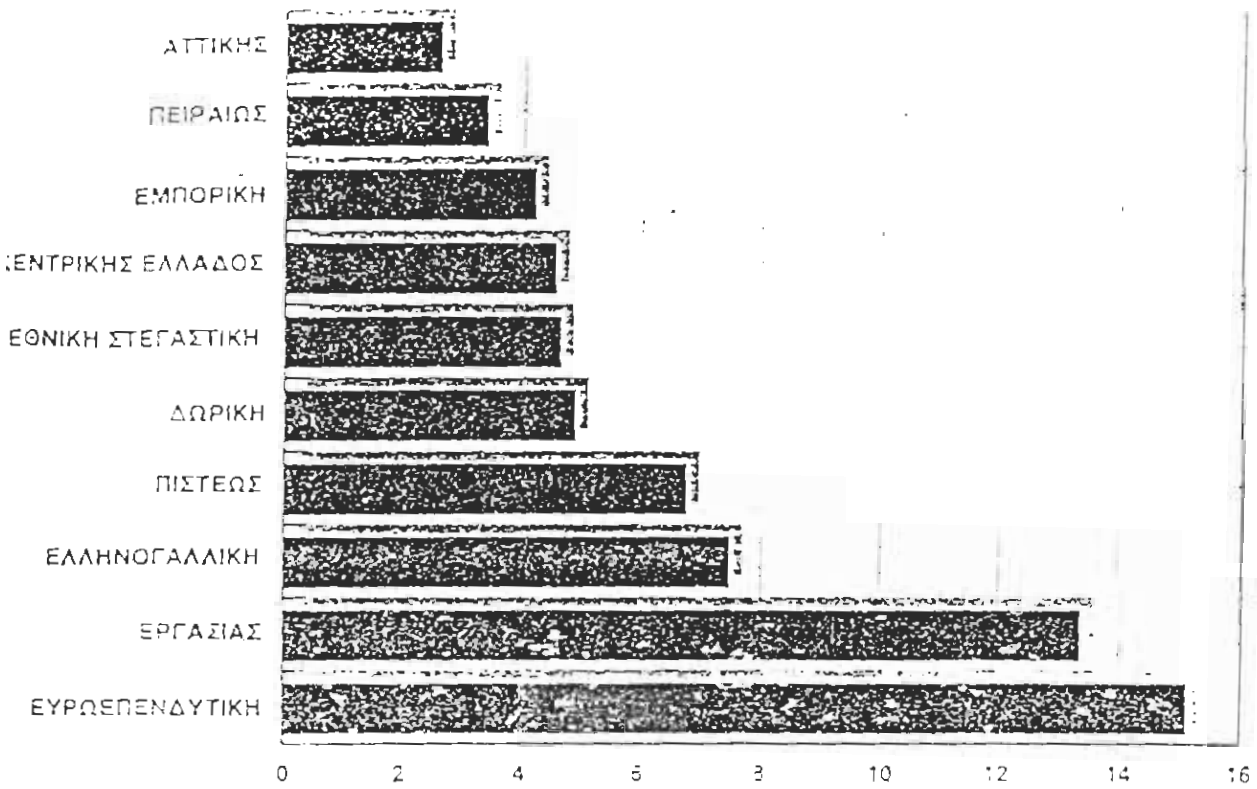
Βλέπε επόμενους δύο πίνακες:

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ
(Το 1992)

Π. Ο. ΝΕΥ. Μ. Κ. Α.	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ (1) (σε χιλ. δραχ.)	ΠΑΡΕ ΕΡΓΑΖ. (2)	ΑΝΑΛΟΓΙΑ (1)/(2)
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.760.427	5.673	675
ΑΘΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	714.459	538	-1.328
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.076.087	407	2.644
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.453.290	1.906	1.288
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	312.668	64	4.685
ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	-5.665.138	1.115	-5.081
ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	996.262	215	4.634
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	22.500.765	14.286	1.575
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ.	646.423	66	7.517
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	29.552.497	7.060	4.186
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	23.042.014	1.722	13.381
ΕΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.816.276	120	15.136
ΠΙΝΤΕΡΣΑΝΚ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	238.369	177	-1.347
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	8.123.321	3.400	2.368
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.526.146	537	4.535
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.142.408	1.252	1.711
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.017.115	300	3.390
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	1.417.611	1.374	1.032
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.	23.936.537	3.505	6.801
ΧΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	28.023	229	122

ΟΙ 10 ΠΡΩΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΕ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10 ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΟ 1992

Τράπεζα	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ*
ΕΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	5.573
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	5.538
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	5.577
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	4.407
ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	3.905
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	3.647
ΑΤΤΙΚΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	2.290
ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.115
ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	215
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	14.286
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠ.	86
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	7.060
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.722
ΕΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	120
ΔΩΡΙΚΗ ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	40
ΕΥΡΩBANK ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	177
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	3.430
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	557
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.252
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	300
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	1.374
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε.	3.505
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	229
ΟΛΟ	44.302

* Ο αριθμός εργαζομένων αφορά την ημερομηνία 31/12/92, όπως και κλίμακα η χρηματοοικονομική ενοποιημένη κατάσταση.

Στην παρουσίαση δεν περιληφθηκαν:

- Η Εγνατία Τράπεζα, η οποία κλείνει την οικονομική χρήση '92 στις 30 Ιουνίου.
- Η Ευρωπαϊκή Λαϊκή Τράπεζα, η οποία θα παρουσιάσει δωδεκάμηνη χρήση στις 31/12/93.
- Η Αραβοελληνική Τράπεζα, η οποία προσφέρει μονον προσωπικά στοιχεία καταθέσεων και χορηγήσεων.

5.1 Η νέα κοινοτική νομοθεσία για τις τράπεζες

Η νέα κοινοτική νομοθεσία για τις τράπεζες προσπαθεί να επιτύχει την ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των ευρωπαϊκών τραπεζών σε όφελος των δανειολειπτών και των συναλλασσομένων με τις τράπεζες.

Ωστόσο, η υιοθέτηση υψηλού δείκτη φερεγγυότητας δημιουργεί ήδη αρκετά προβλήματα στις ευρωπαϊκές τράπεζες, επειδή αυτές υποχρεώνονται να διατηρούν υψηλά ποσοστά ιδίων κεφαλαίων, με αποτελέσματα να περιορίζονται τα δάνεια που χορηγούν και τα κέρδη που εξασφαλίζουν.

Η εφαρμογή της κοινοτικής τραπεζικής νομοθεσίας και στην Ελλάδα δεν δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα στις ελληνικές τράπεζες, διότι αυτές στο μεγαλύτερο ποσοστό τους πληρούν όλες τις προϋποθέσεις.

Ειδικότερα η κοινοτική νομοθεσία βασίζεται στις ακόλουθες οδηγίες:

Οδηγία 73/183/ΕΟΚ

Έχει επιβάλλει την πλήρη κατάργηση των περιορισμών στην ίδρυση, και λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλη χώρα-μέλος της ΕΟΚ. Σύμφωνα με την οδηγία δεν επιτρέπεται η άσκηση <<διακρίσεων λόγω εθνικότητας>>, έτσι και μέσα στην ελληνική τραπεζική αγορά όλες οι τράπεζες έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Οδηγία 77/780/ΕΟΚ

Περιλαμβάνει τις βασικές υποχρεώσεις που θα πρέπει να πληρούν οι τράπεζες, αλλά, και τις αρχές που είναι αρμόδιες για τον έλεγχο των τραπεζών.

Σε γενικές γραμμές η οδηγία αυτή προβλέπει τα εξής:

- Ορισμός των τραπεζών: δραστηριότητες με τις οποίες αυτές ασχολούνται, όπως είναι καταθέσεις και χορηγήσεις δανείων από εμπορικές τράπεζες.
- Καθιέρωση υποχρεωτικής άδειας λειτουργίας, που θα εκδίδεται με βάση συγκεκριμένες υποχρεώσεις που καθορίζουν οι αρμόδιες αρχές <<της χώρας καταγωγής>>.
- Θέσπιση δεικτών εποπτείας για διαφόρους λογαριασμούς του ενεργητικού και του παθητικού, με στόχο να είναι εξασφαλισμένο σε κάποια επιθυμητή ρευστότητα.
- Καθιέρωση της αρχής ίσης μεταχείρισης των κοινοτικών υποκαταστημάτων με τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα.
- Απαγόρευση της <<ευνοϊκότερης μεταχείρισης>> των υποκαταστημάτων των τρίτων (εκτός ΕΟΚ) χωρών, σε σύγκριση με τη μεταχείριση που εξασφαλίζεται για τα υποκαταστήματα κοινοτικών τραπεζών που λειτουργούν σε μια χώρα-μέλος της ΕΟΚ.
- Συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών των κρατών-μελών της ΕΟΚ για την τήρηση της κοινοτικής τραπεζικής νομοθεσίας από όλα ανεξάρτητα τα ιδρύματα.

Οδηγία 86/99/ΕΟΚ

Άσκηση εποπτείας των τραπεζών πάνω σε 'ενοποιημένη βάση'. Με αυτή την οδηγία κάθε τράπεζα που ελέγχει τουλάχιστον το 25% κεφαλαίου άλλης τράπεζας θα υπόκειται σε ενιαίους ελέγχους που θα γίνονται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο και στις δύο τράπεζες.

Οδηγία 86/635/ΕΟΚ

Εναρμονίζονται οι τρόποι κατάρτισης των ισολογισμών και αποτελεσμάτων χρήσης όλων των κοινοτικών τραπεζών. Ορολογία, διάρθρωση, εγγραφές, αποτιμήσεις, κλπ. Οι τράπεζες υποχρεούνται να δημοσιεύουν τους καταρτιζόμενους ισολογισμούς.

Σύσταση 87/62/ΕΟΚ

Εισάγονται διατάξεις για την αποφυγή από τις κοινοτικές τράπεζες μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων και της υπέρμετρης χορήγησης δανείων σε λίγους πελάτες των τραπεζών.

Ειδικότερα η σύσταση προβλέπει τα εξής:

- 1) Υποχρέωση από τις τράπεζες να πληροφορούν τουλάχιστον μια φορά το χρόνο τις εποπτικές αρχές για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα που έχουν έναντι ορισμένων πελατών. Το "άνοιγμα" είναι μεγάλο όταν ξεπερνάει το 15% των ιδίων κεφαλαίων της δανειστρίας τράπεζας.
- 2) Οι δημόσιες αρχές μιας χώρας μέλους μπορεί να εξασφαλίσουν μεγάλα δάνεια από τις τράπεζες χωρής αρκεί να τηρείται το πιο πάνω όριο του 15%.
- 3) Οι χώρες της ΕΟΚ έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν πληροφορίες για υποκαταστήματα τραπεζών που λειτουργούν στο έδαφος τους και τα οποία ανήκουν σε τράπεζες που εδρεύουν σε τρίτες χώρες (εκτός ΕΟΚ).

Σύσταση 87/63/ΕΟΚ

Για την προστασία των καταθετών στις τράπεζες δημιουργούνται συστήματα εγγυήσεων των καταθέσεων σε περίπτωση εκκαθάρισης του τραπεζικού ιδρύματος το οποίο εμφανίζει ανεπάρκη στοιχείων ενεργητικού για την αποζημίωση των καταθετών.

Οδηγία 89/299/ΕΟΚ

Θεσπίζονται κοινοί κανόνες για τα ίδια κεφάλαια που θα πρέπει να διαθέτουν οι κοινοτικές τράπεζες και πως θα υπολογίζονται αυτά. Όλες οι τράπεζες που εδρεύουν σε χώρες της ΕΟΚ οφείλουν να καθορίζουν τα ίδια κεφάλαια που διαθέτουν με βάση την πρώτη οδηγία.

Η κοινοτική οδηγία ξεκαθαρίζει τι είναι (δία κεφάλαια τα οποία χωρίζονται σε:

Βασικά (δία κεφάλαια τα οποία βρίσκονται στην πλήρη διάθεση της τράπεζας και είναι έτοιμα για την κάλυψη διαφόρων ζημιών.

Συμπληρωματικά (δία κεφάλαια που βρίσκονται στη διάθεση της τράπεζας αλλά τα οποία δεν είναι στην πλήρη κυριότητα ή υπό τον πλήρη έλεγχο της.

Οδηγία 89/676/ΕΟΚ

Θεσπίζει την ελευθερία εγκατάστασης και δραστηριοποίησης των κοινοτικών τραπεζών σε όλες τις χώρες μέλη της ΕΟΚ.

Επίσης η οδηγία καθορίζει τους γενικούς όρους που θα πρέπει να πληρούν οι τράπεζες για να ιδρύονται και να λειτουργούν όπως καθορίζει και η δεύτερη κοινοτική οδηγία. Αυτή προβλέπει τα ακόλουθα:

Ελάχιστο κεφάλαιο 5 εκατομμυρίων ευρωπαϊκών νομισματικών μονάδων (στην Ελλάδα 4. δισ. δρχ) που θα πρέπει να διαθέτει μια νεοϊδρυόμενη τράπεζα για να λειτουργήσει μέσα στην ΕΟΚ.

Έλεγχος των κυρίων μετόχων που συμμετέχουν σε ιδρυόμενη τράπεζα είτε αυτά είναι φυσικά είτε είναι νομικά πρόσωπα.

Ο έλεγχος ασκείται από την κεντρική τράπεζα της χώρας που θα χορηγήσει την άδεια λειτουργίας της νέας τράπεζας και θα επεκταθεί αυτός προς διάφορες κατευθύνσεις.

"Όνομα στην αγορά" προέλευση κεφαλαίων που θα τοποθετηθούν στη νέα τράπεζα έλεγχος ποινικών μητρώων μέτοχοι που έχουν δυνατότητα να καλύψουν μια αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της προ ίδρυση τράπεζας.

Βασικό επιχειρηματικό σχέδιο της προς ίδρυση τράπεζας το οποίο προβλέπει τις εργασίες στις οποίες θα επεκταθεί η προς ίδρυση τράπεζα μέσα στα αμέσως επόμενα χρόνια.

Οδηγία 89/647/ΕΟΚ

Αποβλέπει στην υποχρεωτική εξασφάλιση μιάς κεφαλαιακής επάρκειας η οποία επιτρέπει τη διατήρηση της ρευστότητας σε ικανοποιητικά επίπεδα και επιτρέπει τη χορήγηση και χωρίς προβλήματα ικανοποίηση τρεχουσών υποχρεώσεων έναντι τρίτων.

Η οδηγία έχει μεγάλη σημασία επειδή καθορίζει το δείκτη φερεγγυότητας που θα πρέπει να τηρούν όλες οι κοινοτικές τράπεζες.

Ο σχετικός δείκτης προκύπτει από τη διαίρεση των ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού, παθητικού.

Ο δείκτης φερεγγυότητας θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με το 8%, ποσοστό που θεωρείται αρκούντως ικανοποιητικό για να διασφαλίζονται πλήρως τα συμφέροντα των μετόχων και όλων των συναλλασσομένων με τις τράπεζες (καταθετών δανειστών).

Λύνει το πρόβλημα της φερεγγυότητας των τραπεζών ο σχετικός δείκτης πολύ πρόσφατα οι βρετανικές τράπεζες βρέθηκαν με πολύ αυξημένους δείκτες "κακών χρεών" λόγω της ύφεσης η οποία έπληξε πολλές δανειολήπτριες επιχειρήσεις.

Οι βρετανικές τράπεζες έκαναν διαβήματα στην τράπεζα της Αγγλίας προκειμένου να μειωθούν οι συντελεστές φερεγγυότητας (το 8%) ώστε να εξευρεθούν τα κεφάλαια που θα επέτρεπαν αύξηση του δανεισμού των πελατών των τραπεζικών εργασιών και των καθαρών κερδών.

Πάντως, η κοινοτική τραπεζική νομοθεσία, δε δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία των ελληνικών τραπεζών, γιατί αυτές πληρούν σε μεγάλο βαθμό τις διατάξεις των κοινοτικών οδηγιών. Ούτε δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα ο συντελεστής φερεγγυότητας (8%), ο οποίος θα πρέπει να τηρείται απαρέκλυτα από την 1η Ιανουαρίου 1993.

Η υψηλή αποδοτικότητα κεφαλαίων που πετυχαίνουν οι ελληνικές τράπεζες σε σύγκριση με άλλες κοινοτικές, παρέχει τη δυνατότητα να μην υπάρχουν προβλήματα από την πλευρά των ιδίων κεφαλαίων.

Εκείνο που έχει σημασία, είναι ότι οι ελληνικές τράπεζες δεν έχουν υιοθετήσει ακόμα στρατηγικές για την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που δημιουργεί η κοινοτική νομοθεσία.

Οι ελληνικές τράπεζες, παρέμειναν προσανατολισμένες αποκλειστικά και μόνο στη διατήρηση των μεριδίων τους στην εγχώρια αγορά. Αντίθετα, αρκετές άλλες τράπεζες <<διεισδύουν>> στην ελληνική αγορά και εξασφαλίζουν πολύ υψηλά κέρδη, αξιοποιώντας την κοινοτική τραπεζική νομοθεσία που επιβάλλει ίσους όρους ανταγωνισμού και την ελεύθερη εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών από τις τράπεζες σε όλες τις χώρες μέλη της κοινότητας.

6.1 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

Η διεθνοποίηση των αγορών, μαζί με τις ραγδαίες εξελίξεις στις επικοινωνίες και την ομαλοποίηση των πολιτικών μεταβλητών, είναι οι βασικές παράμετροι οι οποίες προσδιορίζουν σε μεγάλο βαθμό την εξέλιξη και τη δυναμική των αγορών χρήματος και κεφαλαίου.

Το είδος, το περιεχόμενο, η μορφή και οι παραγωγικές διαδικασίες των προϊόντων συνιστούν μία σύνθετη ζωντανή εικόνα, με χαρακτηριστικά την εξειδικευμένη και περιεκτικότερη αντιμετώπιση των αντίστοιχων αναγκών, τη ραγδαία μεταβολή των ρυθμών λειτουργίας των μονάδων και τη μείωση του κόστους τους. Νέα προϊόντα δημιουργούνται και παλιά εμπλουτίζονται διευρύνοντας των αγορών χρήματος/κεφαλαίου, δίνοντας λιγότερο ευδιάκριτο..... " οι ίδιοι οι παίκτες" δραστηροποιούνται πλέον σε πολλές συναφείς αγορές.

Η επιχειρηματική φιλοσοφία των μονάδων έχει διαφοροποιηθεί. Η αύξηση του αριθμού και της πολυπλοκότητας των προϊόντων συνδιάζεται με τη συνολική προσέγγιση διαχείρισης των αναγκών των πελατών.

Η κριτική ικανότητα των πελατών και το βάθος των γνώσεων του ανθρώπινου παράγοντα όλο και περισσότερο προβάλλουν καθοριστικά, αφού τόσο τα εσωτερικά συστήματα λειτουργίας των μονάδων, όσο και το θεσμικό περιβάλλον των αντίστοιχων αγορών, συμβάλλουν προς την κατεύθυνση αυτή.

Το διεθνές επαγγελματικό επίπεδο του τραπεζικού στελέχους αναπτύσσεται ραγδαία, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των καταναλωτών και παραγωγών για προϊόντα και υπηρεσίες. Προς την κατεύθυνση αυτή η γενική και ειδική παιδεία αλλά κυρίως η σχετική έρευνα και η επαγγελματική επιμόρφωση εντός των μονάδων συμβάλλουν καθοριστικά.

Ανταποκρινόμενες τέλος στα νέα συστήματα των καιρών οι εργασιακές σχέσεις στο διεθνή χώρο μεταβάλλονται αποφασιστικά, τόσο αναφορικά με τη μορφή όσο και με το περιεχόμενό τους.

"Η ταξικά αντιπαράθεση δίνει βαθμιαία τη θέση (1) της στην ταξική συνδιαλλαγή μέσω της αναγκαίας συναίνεσης και η κοινωνία, άμετρα κατά το παρελθόν και επομένως με την έλλειψη κατανόησης των αδυναμιών του γίνεσθαι, επιχειρεί την επανατοποθέτηση του μέτρου και της κατανόησης στις σχέσεις των κοινωνικών εταίρων". Η ιδέα του αμοιβαίου οφέλους αποτελεί πλέον συστατικό στοιχείο της φιλοσοφίας των επιχειρήσεων.

Μία πολύ περιληπτική αναφορά στις εξελίξεις των αγορών χρήματος και κεφαλαίου, καθώς επίσης και στις αγορές των εκτός ισολογισμών προϊόντων, είναι αρκετή για να καταδείξει τις αλλαγές που έχουν επέλθει και τις νέες αντιλήψεις, διαχειριστικές και άλλες, που θα πρέπει να διέπουν τη χρηματοπιστωτική λειτουργία.

Είναι σαφές ότι, λόγω της αλματώδους ανάπτυξης των μέσων επικοινωνίας και της γενικότερης τεχνολογικής προόδου που έχει επέλθει, έχουμε προχωρήσει διεθνώς σε μία νέα κατάσταση, με συνέπεια τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης των υπό χρηματοδότηση επιχειρήσεων στον αποταμιευτή.

Ταυτόχρονα αυτή η δραστηριότητα στις αντίστοιχες αγορές δημιουργεί (position) "θέση" στις τράπεζες, οι οποίες μετέχουν στην αγορά αυτή των πιστωτικών τίτλων, των δικαιωμάτων, και στην οποία "παίχτες" είναι οι ίδιες οι τράπεζες και ειδικότερα οι (Investment Banking,).

Παρατηρούμε επομένως, ένα φαινόμενο σύγκλισης των δύο αγορών χρήματος και κεφαλαίου, όπου η ζήτηση χρήματος αποκτά ευρύτερο περιεχόμενο (ζήτηση από τις μεγάλες επιχειρήσεις μέσω χρηματιστηριακών συναλλαγών, μετοχικών ή χρηματιστηριακών τίτλων - ζήτηση από τις τράπεζες μέσω των καταθέσεων και ζήτηση μεταξύ των διαφόρων ενδιάμεσων χρηματικών φορέων) και μαζί με την αντίστοιχη προσφορά διαμορφώνουν είτε τη διατραπεζική αγορά, είτε την αγορά κεφαλαίου. Στις αγορές αυτές μετέχουν ενεργά βεβαίως και οι μεγάλες επιχειρήσεις.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του προαναφερθέντος φαινομένου αποτελεί η τιτλοποίηση των αγορών.

Εάν προσθέσουμε και το ρόλο των τραπεζικών συμβούλων-διαμεσολαβητών, προς τους μεγάλους πελάτες, για τη συνολική διαχείριση των πηγών των κεφαλαίων, αυτό σημαίνει ότι είναι αναγκαία μια νέα, από οργανωτική άποψη, διαχειριστική κατανομή των ευθυνών εν σχέσει προς τις αντίστοιχες αγορές των χρηματικών επιχειρήσεων.

Από τα κύρια χαρακτηριστικά των τεχνολογικών εξελίξεων είναι η αυτοματοποίηση της παραγωγής, με συνέπεια τη δυνατότητα εξυπηρέτησης με μεγαλύτερη ταχύτητα και ακρίβεια προϊόντων μεγάλου όγκου και πολυπλοκότητας για την αγορά των αποταμιευτών.

Ετσι, τόσο η προσφορά και η ζήτηση χρήματος, αλλά και τίτλων, όσο και η συναλλακτική εξυπηρέτηση αποταμιευτών, αλλά και παραγωγών, αντιμετωπίζεται με ενιαίο διαχειριστικό τρόπο που έχει δύο τάσεις:

- τη διαχείριση σχέσεων και
- την αυτοματοποιημένη παραγωγή.

Ταυτόχρονα, παρατηρούμε τη συνεπαγόμενη ραγδαία ανάπτυξη του είδους των τραπεζικών προϊόντων, με κύρια χαρακτηριστικά τη διερεύνηση των επενδυτικών τους επιλογών, με αντίστοιχη διαφοροποίηση στις σχέσεις κινδύνου απόδοσης ρευστότητας, καθώς επίσης και στη διερεύνηση των προϊόντων που αφορούν τραπεζικές συναλλαγές διευκολύνσεις.

Συνέπειες των προαναφερθέντων είναι και η ενίσχυση του ρόλου του τραπεζιτή-συμβούλου και ο τραπεζικός ανταγωνισμός ανθρώπων-οργάνωσης-τεχνολογίας.

Είναι λοιπόν φανερό, ότι η ραγδαία εξέλιξη, η οποία έχει επέλθει στις διεθνείς αγορές χρήματος και κεφαλαίου καθορίζει το ένα άκρο της δυναμικής πορείας εκσυγχρονισμού το οποίο καλούμαστε να υλοποιήσουμε. Το άλλο άκρο είναι οι ευκαιρίες που πρέπει να αξιοποιηθούν και συνδέονται με την απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος. Ευκαιρίες τόσο στην εσωτερική όσο και στη διεθνή αγορά, τις οποίες καλούμαστε να εκμεταλλευτούμε στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αξιοποιώντας κατα προτεραιότητα τις "φυσικές μας περιοχές": ομοιογένεια και εφοπλισμό.

6.2 ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Οι ευκαιρίες και οι προοπτικές των ελληνικών αγορών χρήματος και κεφαλαίου είναι σημαντικές και μπορούμε να πούμε ότι αναπτύσσονται με πολύ ταχύ ρυθμό.

Αυτό οφείλεται στις ακόλουθες ανάγκες και επαρκείς συνθήκες, οι οποίες ικανοποιούνται προς την κατεύθυνση μιας τέτοιας αλλαγής:

- Το αναπτυξιακό δυναμικό της ελληνικής οικονομίας και ιδιαίτερα της ελληνικής περιφέρειας.
- Το προαναφερθέν ανύπαρκτο στάδιο των αγορών χρήματος και κεφαλαίου.
- Το ταλέντο που συνδοεύεται από την κατάλληλη τεχνική και διαχειριστική εξειδίκευση των στελεχών που απασχολούνται στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Η διεθνής σημασία και οι διαστάσεις της ελληνικής πλοιοκτησίας.
- Το status, οι πηγές πλούτου και η ισχύς 4 εκατ. Ελλήνων που ζουν και ευημερούν στο εξωτερικό.
- Η μακροχρόνια παράδοση των Ελλήνων στο εμπόριο και στη χρηματική διαμεσολάβηση.
- Η κυριαρχία της χώρας που κυριαρχεί στην Ανατολική Μεσόγειο, καθώς επίσης και οι γεωγραφικοί ιστορικοί και πολιτιστικοί δεσμοί της Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής.
- Ο απαιτούμενος νέος ρόλος των αγορών χρήματος και κεφαλαίου για την επιτάχυνση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Είναι φανερό λοιπόν, ότι αυτές οι σημαντικές προοπτικές θα προκαλέσουν έντονη δραστηριότητα στις αντίστοιχες αγορές μεταξύ ελληνικών και διεθνών μονάδων. Για να ανταποκριθούμε λοιπόν στις προκλήσεις του ανταγωνισμού θα πρέπει να προχωρήσουμε γρήγορα στην εξυγίανση και στον εκσυγχρονισμό των ελληνικών μονάδων και αγορών.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε ορισμένα κρίσιμα σημεία που θα επηρεάσουν τα ελληνικά τραπεζικά θέματα:

A) Υπάρχει μία σειρά ζητημάτων, που αφορούν τις υπάρχουσες ελληνικές τράπεζες, κυρίως δε αυτές του δημοσίου τομέα, τα οποία πρέπει να επιλυθούν στα πλαίσια της Δεύτερης Κοινοτικής Οδηγίας.

Αυτά περιλαμβάνουν:

- i) τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, κυρίως της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, οι οποίες θα δοκιμάσουν την απορροφητική ικανότητα του Ελληνικού Χρηματιστηρίου,
- ii) την ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων των ελληνικών τραπεζών για την ικανοποίηση του δείκτη φερεγγυότητας της προαναφερθείσας τραπεζικής οδηγίας και
- iii) τη συμμετοχή των ελληνικών τραπεζών σε θυγατρικές επιχειρήσεις σε συνδυασμό με την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, αλλά και τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

Όλα τα παραπάνω ζητήματα θα θέσουν σε δοκιμασία τη διαδικασία του εκσυγχρονισμού, και μπορεί βραχυπρόθεσμα να προκαλέσουν δυσάρεστες αντιδράσεις προσαρμογής των αγορών χρήματος και κεφαλαίου.

B) Υπάρχει το ζήτημα της εισόδου στην τραπεζικά αγορά νέων ελληνικών τραπεζών, διαδικασία που έχει ήδη ξεκινήσει. Ο βαθμός ανάπτυξης του

τραπεζικού τομέα στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα χαμηλός, γεγονός που παρέχει μεγάλο χώρο για επιτυχή δραστηριοποίηση.

Εξάλλου, οι επερχόμενες ραγδαίες αλλαγές θα δώσουν την ευκαιρία στις τράπεζες να αυξήσουν τον αριθμό αλλά και να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων τους.

Ταυτόχρονα θα δωθεί "μάχη" για την ανακατανομή των μεριδίων αγοράς, αφού πέρα από το μέγεθος της κάθε τράπεζας, η οργάνωση, το είδος και η ποιότητα των προϊόντων, η καλή διαχείριση του παθητικού, το ανταγωνιστικό κόστος λειτουργίας, η χρήση και η εμπέδωση της νέας τεχνολογίας και το κατάλληλο marketing θα είναι οι πρωταρχικοί παράγοντες ανταγωνιστικότητας.

Ετσι οι νέες τράπεζες που έχουν σημαντικά μεγαλύτερες δυνατότητες μεταφοράς τεχνολογίας σε συνδυασμό με τη διεύρυνση της παρουσίας των ξένων τραπεζών, δημιουργούν τη μοναδική ευκαιρία για την ταχεία καθιέρωση της δυναμικής του εκσυγχρονισμού στην ελληνική χρηματαγορά.

Γ) Αναφορικά με την είσοδο στην ελληνική αγορά ξένων τραπεζών, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

i) Οι ξένες τράπεζες θα περάσουν μία περίοδο γνώσης της ελληνικής αγοράς

ii) Γενικότερα, υπάρχει μία διαφοροποιημένη, αρχικά τουλάχιστον, αγορά των ξένων τραπεζών, στο πλαίσιο της συνολικής τραπεζικής αγοράς στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα οι ξένες τράπεζες κατ'αρχήν στοχεύουν στις 100-200 μεγάλες επιχειρήσεις με έμφαση στις πολυεθνικές και αντίστοιχα, επιλεκτικά στην αγορά των αποταμιευτών όπου οι κίνδυνοι είναι περισσότερο ελέγχομενοι και η εργασία γίνεται με μικρότερο κόστος, αφού απευθύνεται σε μεγαλύτερους όγκους.

iii) Η μεγαλύτερη τραπεζική αγορά, λόγω του μικρού μεγέθους και του χαμηλού επιπέδου ανάπτυξης της, δεν αποτελεί πρώτη αναπτυξιακή προτεραιότητα των ξένων τραπεζών, ενόψει της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς της Κοινότητας το 1992.

Κατόπιν αυτών συμπεραίνεται βασίμως ότι η είσοδος των ξένων τραπεζών στην ελληνική αγορά, ιδιαίτερα μέσω ιδίου δικτύου, παρουσιάζει το χαρακτηριστικό της περιορισμένης και σχετικά βραδείας διείσδυσης.

Δ) Μένει τέλος, το ζήτημα του ελληνικού χρηματιστηρίου. Αναμφισβήτητα, η πρόοδος που έχει επιτευχθεί τα τελευταία δύο χρόνια, κυρίως στη νοοτροπία επενδυτών και επιχειρήσεων, αναφορικά με τη δυνατότητα της κεφαλαιγορίας να ικανοποιήσει τις ανάγκες τους είναι μεγάλη.

Ηδη έχουν αρχίσει να παρατηρούνται σημαντικές μετατοπίσεις κεφαλαίου από της τραπεζικές καταθέσεις στην κεφαλαιγορία με κατεύθυνση των περισσότερο ισόρροπη σχέση στην κατανομή μεταξύ χρήματος και κεφαλαίου και αυτό αναμένεται να συνεχιστεί. Παράλληλα, πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για τον τεχνολογικό εξοπλισμό του Χρηματιστηρίου και την εκσυγχρονισμό λειτουργίας και νοοτροπίας των συναφών προς το Χρηματιστήριο χρηματοοικονομικών οργανισμών (τράπεζες, χρηματιστηριακές εταιρείες, αμοιβαία κεφάλαια).

6.3 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Συνοπτικά εδώ προσπαθήσαμε να δείξουμε τι σημαίνει εκσυγχρονισμός των μονάδων που δραστηριοποιούνται και των αντίστοιχων αγορών χρήματος και κεφαλαίου.

Ποιές όμως είναι οι προϋποθέσεις σε τι συνιστάται το επιχείρημα, δηλαδή ποιά είναι τα συστατικά του στοιχείου.

- Ο θεσμικός και ο διαχειριστικός εκσυγχρονισμός αγορών και μονάδων.

Ειδικότερα στο διαχειριστικό εκσυγχρονισμό αναφερόμαστε στα συστήματα οργάνωσης και λειτουργίας, με ειδικό βάρος για την τελευταία στη χρησιμοποίηση της τεχνολογίας.

Ο θεσμός εκσυγχρονισμός επιβάλλεται άμεσα από την ΕΟΚ λόγω ολοκλήρωσης των αγορών το 1992, και δεν υπάρχει αμφιβολία για τις άμεσες επιπτώσεις του στο διαχειριστικό εκσυγχρονισμό των μονάδων ή την απορρόφησή τους από ευρωπαϊκά συμφέροντα.

Εδώ ανακύπτει το καθοριστικό πρόβλημα προσαρμογής των ελληνικών αγορών και μονάδων, και μάλιστα με ιδιαίτερη οξύτητα, αφού η απόστασή μας από τις διεθνείς εταιρείες είναι τεράστια - αφού του εκσυγχρονισμού προηγείται για μας η εξυγίανση αγορών και μονάδων - και ο χρόνος προσαρμογής πολύ μικρός.

Ενώ όμως θεσμοί, διαχειριστικά μοντέλα και τεχνολογία είναι διεθνώς διαθέσιμα, το κύριο ζήτημα είναι με τους χρήστες τους και ειδικότερα με την αναγκαία επιχειρησιακού δέσμευση των φορέων.

Γίνεται φανερό, μετά από όλα αυτά, ότι δευτερευούσης σημασίας οι αμιγώς τεχνικές διαστάσεις του προβλήματος και είναι, αντίθετα, καθοριστικής σημασίας οι διαστάσεις της νοοτροπίας ξεκινώντας από τις ηγεσίες των μονάδων και τους διαχειριστές και τα εκτελεστικά όργανα παραγωγής.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι καθοριστικός στην ολη διαδικασία είναι ο ανθρώπινος παραγόντας και η καρδιά του προβλήματος βρίσκεται στο στελεχικό δυναμικό.

Η ταχεία και διαρκής εκπαίδευση του προσωπικού, ο εμπλουτισμός με στελέχη δυναμικά, σύγχρονα και νέα, που έχουν εμπειρία λειτουργιών σε διεθνείς αγορές ή μονάδες και σε συνδυασμό με την αναγκαία τεχνογνωσία που θα εισαχθεί με συνεργασία καθιερωμένων μονάδων/συμβούλων του εξωτερικού, θα καταστήσουν δυνατή για τις ελληνικές μονάδες την ανταγωνιστική ενίσχυση και δυναμική δραστηριοποίησή τους, τόσο στην εγχώρια όσο και στις ξένες αγορές χρήματος και κεφαλαίου.

Προς την κατεύθυνση αυτή, και δεδομένου του αποφασιστικού ειδικού βάρους των τραπεζών του δημόσιου τομέα, οι οποίες ελέγχουν το 80% της αγοράς, θα πρέπει να δραστηριοποιηθούν ακόμα περισσότερο και πολλαπλά οι τράπεζες αυτές, ώστε να ενισχυθεί αποφασιστικά ο εκσυγχρονιστικός τους ρόλος στην αγορά.

Επίσης, είναι αναγκαίο οι ίδιες μονάδες να εφαρμόσουν σύγχρονα συστήματα λειτουργίας και ιδιαίτερα σύγχρονα συστήματα διαχείρισης προσωπικού, των οποίων το κέντρο βάρους θα έχει ως πυρήνα την αξιοκρατική εξέλιξη, τη διαρκή επιμόρφωση και την αμοιβή με τάση το επίπεδο ευθύνης και επίδοσης των εργαζομένων.

Πάνω απ'όλα, όμως πρέπει κάθε υπεύθυνος να συμβάλλει αποφασιστικά και άμεσα στην αναγκαία αλλαγή της στάσης σε κοινωνικά υπεύθυνα στάση, έναντι της παραγωγής.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους:

1) Πρέπει να ξεκινήσει και μάλιστα άμεσα συνολική προσπάθεια για να κατανικηθεί και να ξεπερασθεί ο ημιεπαγγελματισμός και το στρεβλωμένο σύστημα παροχών (φανερών και αφανών), που υποβαθμίζει την ηθική βάση του ανθρώπινου δυναμικού.

2) Πρέπει να αντιστραφεί η δυναμική, η οποία αναπαράγει ανικανότητα του ελλειπτικού επαγγελματισμού και την ανασφάλεια στην κορυφή της πυραμίδας, που με τη σειρά της αναπαράγει την απομόνωση και τη μη αξιοποίηση των ικανών στελεχών φυσικών διεκδικητών των θέσεων ευθύνης.

Πρέπει τέλος, να καθιερωθεί και να γίνει συνείδηση στο χώρο παραγωγής η ανάγκη και η αξία της ορθολογικής, σε εκσυγχρονισμένο συνολικό σύστημα λειτουργίας, απόφασης με στόχο την αύξηση της παραγωγικής συμβολής στο κοινωνικό προϊόν και ειδικότερα στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας της μονάδας, η οποία και εκφράζει την αντίστοιχη κοινωνική αποτίμηση της παραγωγικής της προσφοράς, με αποτέλεσμα τη δημιουργία των κερδών της.

Υπό το φως των δεδομένων που απροαναφέρθηκαν ο συνδυασμός ανταγωνισμού και ευκαιριών δημιουργεί ένα μοναδικό περιβάλλον "επιβολής" του εκσυγχρονισμού με καθοριστικό ζητούμενο το πρόβλημα της προσαρμογής, και μάλιστα, σε γρήγορους χρόνους από το αναχρονιστικό στο εκσυγχρονισμένο.

Όσο ταχύτερα γίνει αντιληπτός ο μονόδρομος αυτός και εκφρασθεί με τις αντίστοιχες επιχειρηματικές δεσμεύσεις, τόσο σημαντικότερα τα οφέλη για την αγορά και τις ελληνικές χρηματοοικονομικές μονάδες.

Στην αντίθετη περίπτωση θα οδηγηθούμε σε αποδυνάμωση της ελληνικής παρουσίας στην ενοποιημένη ευρωπαϊκή αγορά χρήματος-κεφαλαίου με τις αντίστοιχες αρνητικές συνέπειες.

7.1 Έρευνα Μελέτη

Σκοπός της έρευνας είναι η αναζήτηση στοιχείων τα οποία, κατόπιν μελέτης, μπορούν να βοηθήσουν στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για το αντικείμενο που κάθε φορά μας ενδιαφέρει. Η μελέτη στοιχείων μας οδηγεί στην πολυσύνθετη διαδικασία της ανάλυσης.

Ο ερευνητής είναι αυτός που συγκεντρώνει στοιχεία, μέσα από σαφώς καθοριζόμενες διαδικασίες (αντικειμενικές), για λογαριασμό του μελετητή, ο οποίος μετά από μια δευτερογενή ανάλυση καταλήγει σε δικά του συμπεράσματα για το αντικείμενο που αναλύει.

Και οι δύο βέβαια κινούνται με σαφώς καθορισμένους στόχους και σκοπούς προκειμένου η διαδικαστική τους πλευρά να γίνεται όσο το δυνατό πιο απλοποιημένη.

Έτσι ακολουθούνται τα επόμενα στάδια.

1. Καθορισμός και συγκεκριμενοποίηση του θέματος με το οποίο θα ασχοληθεί η έρευνα και στη συνέχεια θα γίνει η μελέτη του (προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα).
2. Καθορισμός του τρόπου διεξαγωγής της έρευνας.
3. Καθορισμός των μέσων. Συγκέντρωση των στοιχείων.
4. Έρευνα και επεξεργασία των στοιχείων.
5. Έρευνα της αντικειμενικότητας των στοιχείων.
6. Διαλογή των στοιχείων που μας αφορούν από αυτά που δεν μας αφορούν.
7. Ποσοτικοποίηση των στοιχείων και καταγραφή τελική.
8. Συμπεράσματα και προτάσεις
9. Αξιολόγηση.

Έρευνα Τραπεζική

Μεριδίων Αγοράς, Ισολογιστικών Στοιχείων και Χρηματιστηριακή

Αντικείμενο της παρακάτω έρευνας είναι η συγκέντρωση και ταξινόμηση πληροφοριών που αφορούν την εικόνα του συνόλου του τραπεζικού συστήματος στη Ελλάδα.

Οι πληροφορίες αυτές κατατάσσονται ως εξής:

- Διοικητικές περιλαμβάνουν τον αριθμό των εργαζομένων τον αριθμό καταστημάτων και ATM ανά τράπεζα.
- Ισολογιστικών στοιχείων όσον αφορά τις Καταθέσεις, τις Χορήγησεις, τα Διαθέσιμα REPOS, τα Ίδια Κεφάλαια και το Σύνολο του Ενεργητικού.
- Χρηματιστηριακές πληροφορίες για τον αριθμό των μετόχων την αξία τους τα μερίσματά τους και τον δείκτη P/E (το μέρισμα που δόθηκε ανά μετοχή /της τρέχουσας τιμής της μετοχής).

Τέλος, στους πίνακες που ακολουθούν υπάρχουν τα μερίδια Αγοράς των τραπεζών που διακρίνονται σε:

- Ελληνικές εμπορικές τράπεζες.
- Ξένες εμπορικές τράπεζες.
- Σύνολο εμπορικών τραπεζών.
- Εξειδικευμένα πιστωτικά ιδρύματα.
- Σύνολο τραπεζικού συστήματος.

Ο στόχος αυτής της μελέτης είναι η δημιουργία καρτελών για κάθε τράπεζα, προκειμένου ο κάθε manager να είναι σε θέση έχοντας στα χέρια του μια τέτοια καρτέλα τραπεζής να δει την πορεία της τράπεζας τα τελευταία χρόνια και την θέση που έχει αυτή μέσα στο τραπεζικό σύστημα. Είναι επίσης σε θέση να γνωρίζει το ανταγωνιστικό πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί η τράπεζά του και να συγκρίνει τα στοιχεία αυτής με τα αντίστοιχα μιας ανταγωνίστριας τράπεζας, προκειμένου να εξαγάγει τα δικά του συμπεράσματα πάνω στα επιμέρους θέματα που τον απασχολούν

Ο καθορισμός του τρόπου είναι το δεύτερο κομμάτι στη διαδικασία της έρευνας και προϋποθέτει μια σχετική γνώση του τραπεζικού περιβάλλοντος γενικότερα. Αυτό σε συνδιασμό με τον καθορισμό των μέσων είναι ένα πολύ λεπτό κομμάτι στη διαδικασία της έρευνας και αποτελεί τη θεωρητική βάση για την συγκέντρωση των στοιχείων πρακτικά.

Στην συγκεκριμένη έρευνα η συγκέντρωση των στοιχείων προέβλεπε την επίσκεψη στα κεντρικά λογιστήρια των τραπεζών και την συγκέντρωση των τελευταίων Απολογισμών τους. Αρχικά προηγήθηκε μια άλλη μικρότερη διεργασία για την συγκέντρωση των διευθύνσεων και τηλεφώνων των τραπεζών καθώς και η τηλεφωνική επαφή με πολλές από αυτές προκειμένου να ξεπεραστούν ορισμένες δυσκολίες που αφορούσαν τα ζητούμενα στοιχεία. Επίσης σημαντική πηγή στοιχείων αποτέλεσε το αρχείο μελετών της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ της ΕΛΛΑΔΟΣ και έγκυρα οικονομικά περιοδικά, βιβλία και εφημερίδες.

Ο καθορισμός των μέσων και του τρόπου διεξαγωγής της έρευνας υπήρξε καθ' ολοκληρίαν ατομικός.

Η συγκέντρωση των στοιχείων έγινε μετά από:

- επίτπου επίσκεψη στα κεντρικά πολλών τραπεζών και αποκομιδή Απολογιστικών Δελταρίων για κάθε τράπεζα,
- εντοπισμό άρθρων και ισολογιστικών στοιχείων από οικονομικές εφημερίδες περιοδικά και βιβλία,
- έρευνα άλλων μελετών και του αρχείου μελετών της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ.

Μετά τη συγκέντρωση των στοιχείων, άρχισε η διαλογή των στοιχείων που αφορούσαν την συγκεκριμένη έρευνα, και η συγκριτική αντιπαράθεσή τους για την εξεύρεση πιθανών λαθών ή παραλήψεων. Διασταυρώθηκαν στοιχεία από πολλές πηγές και με αφαιρετική διαδικασία κρατήθηκαν τα πιο ορθολογικά και αξιόπιστα.

Στη συνέχεια έγινε εισαγωγή των στοιχείων σε ηλεκτρονικό υπολογιστή (προγράμματα Excel και Lotus 1.2.3) προκειμένου να καταρτιστούν οι πίνακες και να είναι εύκολη η επεξεργασία τους, ως εξής:

Εισαγωγή στοιχείων στον Πίνακα Καρτέλα Εικόνας Τράπεζας, μετά από ποιοτική αξιολόγηση χωρίς περαιτέρω ανάλυση και επεξεργασία.

Επεξεργασία των προηγούμενων στοιχείων και δημιουργία του Πίνακα Εξέλιξη Μεριδίων Αγοράς για κάθε τράπεζα, ο οποίος διαχωρίζει τις Τράπεζες σε κατηγορίες, ανάλογα με την εθνικότητα, τις εργασίες που επιτελούν, καθώς και τον φορέα τους.

Η όλη διαδικασία των ποσοτικών ελέγχων ήταν το επόμενο στάδιο, και περιελάμβανε την επαλήθευση των στοιχείων, καθώς και την επαλήθευση των αριθμητικών πράξεων προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποφυγή λαθών.

Το θέμα της αντικειμενικότητας και της ορθολογικής έρευνας είναι (σως το πιο σημαντικό, γιατί μιά λανθασμένη έρευνα, ή η λανθασμένη παράθεση στοιχείων μπορεί να οδηγήσει τους ενδιαφερόμενους σε λανθασμένα συμπεράσματα και λύσεις. Βασικός στόχος λοιπόν, του κάθε ερευνητή/μελετητή είναι η ελαχιστοποίηση του παράγοντα λάθους ή απόκλισης και η όσο το δυνατό ορθότερη παρουσίαση των στοιχείων.

Το ανθρώπινο λάθος είναι πάντοτε πιθανό και σε πολλές περιπτώσεις βέβαιο. Η έρευνα και η μελέτη έρχονται να καλύψουν σφαιρικά κάποιο θέμα, προκειμένου να προβλέψουν λάθος εκτιμήσεις και να -μειώσουν τον κίνδυνο, κάτω από αβέβαιες συνθήκες για την επιχείρηση.

Η λήψη των σωστών επιχειρηματικών αποφάσεων είναι συνυφασμένη με την ορθολογική, και αντικειμενική έρευνα και ακόμη πιο πολλή με την σωστή ερμηνεία αυτής.

Αυτό σημαίνει ότι ο καθένας μπορεί να καταλήξει σε λάθος συμπεράσματα μέσα από την μελέτη της πιο ορθολογικής-αντικειμενικής και αξιόπιστης έρευνας, αν δεν είναι γνώστης και αντικειμενικός μελετητής.

Δηλαδή ο καθένας δεν μπορεί να μελετήσει μια έρευνα και να βγάλει τα συμπεράσματα που πρέπει, απλά μπορεί να κάνει κάποιες διαπιστώσεις.

Εδώ έρχεται να καλύψει αυτή την αναγκαιότητα για κάθε επιχείρηση ο ερευνητής-μελετητής ή ο οικονομέτρης (όσων αφορά μόνο ποσοτικά δεδομένα).

Ο ρόλος αυτών είναι καθοριστικός για την εξαγωγή των σωστών συμπερασμάτων, και της ανάλυσης των δεδομένων της έρευνας.

Αυτό προϋποθέτει βέβαια ότι ο αναλυτής-μελετητής είναι σχετικός με τα δεδομένα που επεξεργάζεται και έχει πείρα στα τραπεζικά θέματα (τα οποία και εξετάζουμε στη συγκεκριμένη έρευνα).

Σε αυτό το σημείο υπεισέρχεται ο παράγοντας εξειδίκευση, και εμπειρία, που είναι τα βασικά κλειδιά, μαζί με την διορατικότητα για την επίτευξη των στόχων κάθε επιχείρησης, που επιτυγχάνεται με την επιλογή της εφαρμογής των σωστών επιχειρηματικών αποφάσεων.

Η εξαγωγή λοιπόν συμπερασμάτων προϋποθέτει εμπειρία, εξειδίκευση και αντικειμενικότητα, προκειμένου να έχει μεγάλα ποσοστά επιτυχίας.

Μιά πρόχειρη θεώρηση λοιπόν κάποιων θεμάτων και η διεξαγωγή λανθασμένων συμπερασμάτων καλό είναι να αποφεύγεται.

Τα οικονομικά στοιχεία λοιπόν που παρατέθηκαν εδώ είναι αξιόπιστα και αληθή.

Σε πολλές περιπτώσεις ή έρευνα έχει υποπέσει σε κάποιες παρατυπίες που αφορούν την συμπλήρωση κάποιων στοιχείων κατά προσέγγιση (π.χ. στοιχεία για τις ξένων τραπεζών).

Επίσης κάποια στοιχεία που δεν είναι απόλυτα ακριβή αλλά είναι αριθμοί στρογγυλοποιημένοι, που δεν επηρεάζουν όμως την ακριβή εικόνα (σαν ποσοστά είναι μικρής σημασίας).

Ακόμα κάποια στοιχεία είναι κενά στους πίνακες γιατί η συγκέντρωση αυτών των πληροφοριών δεν ήταν δυνατή, ή δεν υπήρχαν (πχ. αριθμός ΑΤΜ, δεν έχουν όλες οι τράπεζες).

Έτσι λοιπόν κλείνει η διαδικασία της έρευνας που ταυτόχρονα μπορεί να θεωρηθεί και μια μελέτη η οποία αφορά τα μερίδια αγοράς στο τραπεζικό σύστημα. Κάνοντας διαχωρισμό του τραπεζικού συστήματος σε ομάδες τραπεζών ανάλογα με τα ποσοστά τους σε μερίδια αγοράς.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

- * Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε εκατ. δραχ.
- * Οι τελείες (δίπλα σε ορισμένα ποσά) μέσα στους πίνακες εκφράζουν ποσά στρογγυλοποιημένα

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991	1270	46	
1992	1278	46	
1993	1250	47	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
78655	66104	133312		10893	165534
54906	64435	138586		11601	173203
49377	75401	129313		12462	234582
35882	90159	191565		13282	235312

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
2900	7800	1160	0.68
2900	5900	1218	0.76
2900	4300	725	0.62
2900	4900	870	0.52

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΘΝΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991	14301	483	
1992	14122	487	
1993	14552	489	240

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
2181000	1321881	4162545		95398	4657573
1566000	1383412	4722665		151083	5473346
1288000	1422884	5356751	167356	177441	6486695
1213000	1415110	5787038	467636	191268	7134642

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
13439	14154	0	
15883	14500	11912	0.41
15883	10810	6671	0.66
15883	10600	6630	0.68

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991	395	17	
1992	395	17	
1993	420	18	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
17465	11220	22882		3466	32544
23738	13574	25835		6382	45016
19963	18004	28287		6888	55283
15233	21307	32961		7461	69062

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
18007	1267	346	2.66
20258	1000	446	2.37
20258	630	365	1.26
20258	730	405	0.95

Τ. Ε. Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΓΕΝΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991	1893		
1992	1916	91	
1993	1887	93	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
106686	92451	182748		6285	310041
109478	96395	209892		7686	341200
97093	101779	183080	58824	9297	448529
74271	101810	178822	86647	9485	303780

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερισματα	P/E
3992	4056	755	
3992	3861	1010	
3992	3444	739	
3995	4470	859	

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδων	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991	7038	337	
1992	7057	342	
1993	7047	342	110

Οικονομικά μεγέθη

Αθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Ρεπορ	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
709131	494735	1166381		82755	1351085
86505	578888	1314164		98954	1542572
26754	538102	1452518	123625	119726	1791838
86505	649824	1958544	237976	166516	2322976

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Περίσματα	P/E
15973	8300	5009	0.37
15973	8600	9002	0.36
15973	7667	7696	0.34
15977	8050	13844	0.46

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΑΘΗΝΩΝ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ATM
1990			
1991			
1992	566	22	
1993	503	22	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
22222	24390	40730		5759	50678
17469	26738	41930		6466	59687
14848	28730	40049		5972	62238
15482	28778	37274		5735	72170

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
1904	7800	590	0.69
1904	5900	762	0.55
1904	5925	0	
1904	5300	0	

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΓΟΡΑΣ

	ΕΤΟΣ 1992		Δ	Χ	ΕΤΟΣ 1993	
	Χ	Κ			Κ	Δ
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	11.3	8.3	8.3	13.2	8.0	8.8
ΜΑ ΣΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ						
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	9.2	7.4		10.0	7.0	
ΜΑ ΣΤΑ ΕΞΕΙΔΙΚ. Π.ΙΔΡΥΜ.						
ΜΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠ. ΣΥΣΤΗΜΑ	2.6	4.9		3.0	4.5	

ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΟΝΙΚΗ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΓΟΡΑΣ

	ΕΤΟΣ 1992		Δ	Χ	ΕΤΟΣ 1993	
	Χ	Κ			Κ	Δ
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	8.5	7.6	8.0	7.9	7.7	8.9
ΜΑ ΣΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ						
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	6.9	6.7	6.0	6.7		
ΜΑ ΣΤΑ ΕΞΕΙΔΙΚ. Π.ΙΔΡΥΜ.						
ΜΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠ. ΣΥΣΤΗΜΑ			1.8	4.4		

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΓΟΡΑΣ

	ΕΤΟΣ 1992		Δ	Χ	ΕΤΟΣ 1993	
	Χ	Κ			Κ	Δ
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.2	0.6	1.3	0.6	0.6	Δ
ΜΑ ΣΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ						1.3
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	0.9	0.5		0.4	0.5	
ΜΑ ΣΤΑ ΕΞΕΙΔΙΚ. Π.ΙΔΡΥΜ.						
ΜΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠ. ΣΥΣΤΗΜΑ	0.2	0.4		0.1	0.3	

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990	1450	61	
1991	1626	70	
1992	1722	79	
1993	1681	79	53

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
217846	113071	270868		25432	353846
287273	124261	270864		29912	458841
312341	170000	320322	105294	36363	540995
233269	215775	403179	124147	43685	682480

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
18120	7850	9060	0.65
18120	6850	12684	0.52
18120	5640	9060	0.44
18120	9100	10419	0.55

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΥΡΩΠΕΝΔΥΤΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			180

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	11169	12963			34101
	16762	40735			80783
	21659	80395		16508	129951

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	41368	42255			
	42150	48836			
	34200..	60000..			
	46382	70915		3331	81024

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΓΝΑΤΙΑ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
4623	1561				
12600..	15000				
21206	34394			3679	42968

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΔΩΡΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
		2555			
	4405	8491			
	10000..	17500..			
	15952	30489		5188	32263

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός	Τιμή	Μερίσματα	P/E
Μετοχών	Μετοχής		

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΥΡΩΛΑΙΚΗ-ΛΑΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Ρεποσ	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	3383	20377		5994	29167

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990	219		
1991	215	12	
1992	300	17	
1993	371	18	110

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
11145	8993	21185		326	23655
12883	9836	22255		2241	26279
14603	15084	26209	16559	9745	55881
13149	22453	67888	28577	9986	82195

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
1653	3160	0	
1653	3700	0	
4000	2400	400	0.92
4000	3020	600	0.91

ΞΕΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

- * Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε εκατ. δρχ.
- * Οι τελείες (δίπλα σε ορισμένα ποσά) μέσα στους πίνακες εκφράζουν ποσά στρογγυλοποιημένα

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ CITIBANK

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	832	18	33

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	46748	237824			400654
	48712	322015			402709
	73627	370709			508661
	93261	493874			543532

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	1251	8280			
	21500..	24400			
	42463	40621			91598

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ NATIONAL WESTMINSTER

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ATM
1990			
1991			
1992			
1993	186	5	5

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	21510	85268			94014
	19005	90217			102117
	18878	136200			146094
	23892	158827			161516

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ BANQUE PARIBAS

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	54	1	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	11119	12832			17819
	12117	15136			20535
	31978	32436			37801
	104901	102664			110366

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ALGEMENE BANK (ABN)

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ATM
1990			
1991			
1992			
1993	161		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Ρεπορ	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	46747	62047			111833
	48064	67622			144074
	147578	94961			182959
	171250	107399			233799

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ THE ROYAL BANK OF SCOTLAND

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	60		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	20431	37644			61330
	31917	39343			68174
	53991	45660			96621
	87478	55677			133392

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ MIDLAND BANK

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992	207		
1993	170	4	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	58826	58826			96135
	77276	77274			140664
	87025	87025			161721
	96017	96017			239172

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ BARKLAYS BANK

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992	287		
1993	320	8	218

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Respos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	65125	52416			113316
	106161	66311			157364
	128286	77955			183213
	175342	87066			233718

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ BANQUE NATIONAL DE PARIS

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	119	4	218

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	26351	10123			66955
	22930	11833			57703
	29915	51524			116454
	45436	72126			165532

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ SOCHITE GENERALE

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	124	3	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	29055	25749			25749
	31881	17451			17451
	30430	30430			125850
	45629	42840			148002

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ THE CHASE MANHATTAN BANK

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ATM
1990			
1991			
1992			
1993	81		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	4595	27351			
	5556	4760			
	8100..	45200..			
	11550	58648			77290

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ GRINDLAYS BANK

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	87		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	10299	23273			
	9865	26009			
	9900..	37400..			
	10818	50399			73173

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ BANK OF AMERIKA

Αριθμητικές πληροφορίες

Έτος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	41		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	12118	6561			
	5951	7406			
	7600..	9500..			
	10494	13713			62961

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ARAB BANK

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	60		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	4594	11489			
	5555	11151			
	10500..	12500..			
	14595	13483			28850

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ BANK SADERAT IRAN

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	13		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	2502	308			
	3800	1008			
	4200..	700..			
	4683	371			5474

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ CREDID COMERCIAL DE FRANCE

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ATM
1990			
1991			
1992			
1993	71		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	26301	10123			
	28360	11833			
	26900..	11800..			
	31462	11997			99085

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ THE BANK OF NOVA SCOTIA

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ATM
1990			
1991			
1992			
1993	120		

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Ρεπορ	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	11800	36690			
	19014	45271			
	28500..	49300..			
	31197	53322			95574

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ AMERICAN EXPRESS

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993	341	7	218

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	16364	56979			64043
	15498	65031			70558
	18387	67781			92101
	20210	97157			110410

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ BAYERISCHE VEREINBANK

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ATM
1990			
1991			
1992			
1993	52	1	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	8248	611			31401
	7321	5403			40229
	7056	9275			66817
	13053	22006			111350

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΕΒΒΙΑΙΚΕΒΥΜΒΝΑ ΜΕΤΟΥΤΙΚΑ ΙΑΡΥΜΑΤΑ

- * Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε εκατ. δρχ.
- * Οι τελείες (δίηλα σε ορισμένα ποσά) ήσα στους πίνακες εκφράζουν ποσά στρογγυλοποιημένα

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΤΒΑ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	39167				673112
	472900				807296
	549840				1073463
	622048	110940		138758	1334788

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΤΕΒΑ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991	170	2	
1992	172	2	
1993	172	2	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
18525	46747	61244		18714	105051
31477	48064	70255		21566	149167
54655	60060	78894		23787	157169
38011	47999	71762		26493	135809

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
2265	17100	784	0.83
2265	11000	1409	0.53
2265	7500	829	0.67
2265	11700	1473	0.33

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991	121	12	
1992	126	13	
1993	126	15	

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
1246	22424	13198		3245	26063
3455	29046	19567		3278	33318
12649	34061	45391		4946	63085
9159	50882	51483		5720	70628

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
1842	3818	267	1.31
1842	2234	496	0.66
2456	2772	516	0.64
2456	3700	614	0.58

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991	1216	61	
1992	1196	61	
1993	1192	62	230

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Ρεπορ	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
124384	630241	657907		33864	1092824
136665	674493	766085		36629	1234725
138980	743573	922471		33521	1413691
122912	764199	1060268	31518	37489	1548818

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E
9723	9250	2106	1.82
9723	5125	2592	0.95
9723	3333	0	
9720	4395	0	

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΑΣΠΙΣ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Repos	Ιδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	4319	22899		4110	27298

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΚΑΡΤΕΛΛΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Αριθμητικές πληροφορίες

Ετος	Αριθμός εργαζομ.	Αριθμό Μονάδ.	Αριθμός ΑΤΜ
1990			
1991			
1992			
1993			

Οικονομικά μεγέθη

Διαθέσιμα	Χορηγήσεις	Καταθέσεις	Ρεπορ	Ίδια Κεφάλαια	Σύνολο Ενεργητικ.
	18270				
	17950				
	12000..				
	11310			4712	17500

Χρηματιστηριακές Πληροφορίες

Αριθμός Μετοχών	Τιμή Μετοχής	Μερίσματα	P/E

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΑΧ. ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΓΟΡΑΣ

	ΕΤΟΣ 1992		Δ	Χ	ΕΤΟΣ 1993	
	Κ	Δ			Κ	Δ
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ						
ΜΑ ΣΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ						
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ						
ΜΑ ΣΤΑ ΕΞΕΙΔΙΚ. Π.ΙΔΡΥΜ.	25.7	29.6	99.4	29.1	28.1	99.4
ΜΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠ. ΣΥΣΤΗΜΑ	8.6	7.6		9.0	6.9	

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΑΓΟΡΑΣ

	ΕΤΟΣ 1992		Δ	Χ	ΕΤΟΣ 1993	
	Χ	Κ			Κ	Δ
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ						
ΜΑ ΣΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ						
ΜΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠ. ΤΡΑΠΕΖΕΣ						
ΜΑ ΣΤΑ ΕΞΕΙΔΙΚ. Π.ΙΔΡΥΜ.						
ΜΑ ΣΤΟ ΤΡΑΠ. ΣΥΣΤΗΜΑ	38.2	7.3		38.1	10.1	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1.1 Ενοσιολογικές έννοιες (Π.ΑΛΕΞΑΚΗΣ- Π.ΠΕΤΡΑΚΗΣ <εμπορικές και αναπτυξιακές τράπεζες> 1988, σελ 28-29).
- 1.2 Αντικείμενο της Τραπεζικής Οικονομικής
(Οικονομική των Τραπεζικών Επιχειρήσεων- Αθήνα 1994 Βασίλιος Φίλιος σελ 21-22).
- 1.3 Κατηγορίες Τραπεζικών Εργασιών (Β.Φίλιος σελ 22-24).
- 2.1 Η ισοπποσία και η ασφάλεια των τραπεζών (Β.Φίλιος σελ 53-54).
- 2.2 Πιστωτική επιφάνεια, φερεγγυότητα (Β.Φίλιος σελ 55-56).
- 2.3 Ρευστότητα της τράπεζας (Β.Φίλιος σελ 37-38).
- 2.3.1 Πως και γιατί πρέπει να καθορίζεται ο δείκτης ρευστότητας (Β.Φίλιος σελ 39)
- 2.3.2 Κατηγορίες ρευστότητας (ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ / Γεώργιος Καφούσης Αθήνα 1985 σελ 57).
- 2.3.3 Παράγοντες που επιρεάζουν τη ρευστότητα των τραπεζών (Β.Φίλιος σελ 40-42).
- 2.4 Η αποδοτικότητα της τραπεζικής επιχείρησης (Β.Φίλιος σελ 47-48)
- 3.1 Εκτίμηση της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών- ΕΟΚ (σελ 27-28).
(Δρα. Βασ.Φίλιου Δ/νση Οικονομικού Λογιστικού της Εμπορικής Τράπεζας / Δελτίο Ελληνικών Τραπεζών - τεύχος 20. Δ τριμηνιέα 1988)
- 3.2 Ο ρόλος και οι λειτουργίες των ιδίων κεφαλαίων για τις τράπεζες (σελ 28-29).
- 3.3 Καθορισμός και μέτρηση των συστατικών στοιχείων της καθαρής θέσης των τραπεζών (σελ 29-30).
- 3.3 Τακτικές αριστοποίησης της κεφαλαιακής δομής των τραπεζών (σελ 30-31).
- 3.4 Συγκέντρωση των κινδύνων (σελ 31).
- 3.5 Ο αριθμοδείκτης ίδια κεφάλαια/ενεργητικό (σελ 32).

